

Закон України Про ветеринарну медицину

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

аналіз ризику - процес, що включає ідентифікацію небезпеки, оцінку ризику хвороби тварин, управління ризиком та повідомлення про ризик;

арбітражне дослідження - лабораторні дослідження, що проводяться на вимогу особи, яка оскаржує результати попереднього лабораторного дослідження;

безпечність об'єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду - забезпечення того, що об'єкти ветеринарно-санітарного контролю та нагляду не спричинять шкоди здоров'ю людей і тварин, якщо вони вирощені, виготовлені та/або використані за призначенням. Безпечність забезпечується дотриманням вимог, встановлених цим Законом, іншими ветеринарно-санітарними заходами та/або технічними регламентами;

буферна зона - зона, яка встановлюється в межах та впродовж кордону інфікованої зони із застосуванням заходів, що ґрунтуються на епізоотичних характеристиках відповідної хвороби тварин, для запобігання поширенню патогенного агента до країни або зони, що є вільною від такої хвороби тварин. Такі заходи не обмежуються вакцинацією тварин;

ветеринарна адміністрація - державна служба ветеринарної медицини, що має повноваження на всій території країни на координацію, організацію та здійснення ветеринарно-санітарних заходів, перевірку відповідності товарів вимогам, визначеним країною призначення, видачу міжнародних ветеринарних сертифікатів згідно з рекомендаціями та інструкціями відповідних міжнародних організацій, а також щодо нагляду та перевірки їх виконання;

ветеринарна аптека - заклад ветеринарної медицини - аптека, аптечний пункт, аптечний кіоск, що здійснюють обіг ветеринарних препаратів і надання консультацій з питань їх застосування;

ветеринарна довідка - разовий документ, виданий державним ветеринарним інспектором або ліцензованим лікарем ветеринарної медицини, що підтверджує ветеринарно-санітарний стан партії тварин, продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, включаючи обов'язкове зазначення результатів лабораторних досліджень та ветеринарно-санітарного статусу території (потужності) походження, а для тварин - засвідчення проведення вакцинації та діагностичних досліджень;

ветеринарні документи - документи дозвільного характеру, до яких належать міжнародний ветеринарний сертифікат, ветеринарне свідоцтво, ветеринарна картка, ветеринарна довідка та ветеринарно-санітарний паспорт на тварину, видані державними ветеринарними інспекторами або уповноваженими чи ліцензованими лікарями ветеринарної медицини, що підтверджують ветеринарно-санітарний стан тварини, якість та безпечність продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, патологічного матеріалу;

ветеринарні імунобіологічні засоби - засоби, отримані з використанням біологічних агентів за допомогою біотехнології, терапевтична та/або діагностична дія яких спрямована на корекцію (стимуляцію, модуляцію), а також діагностику імунної системи та виявлення збудників інфекційних хвороб тварин;

ветеринарна картка - документ, виданий державним лікарем ветеринарної медицини або офіційним ветеринарним лікарем, до якого заносяться дані щодо ветеринарно-санітарного стану господарства, діагностики, вакцинації, лікування та інших протиепізоотичних заходів стосовно певної тварини, який є додатком до паспорта цієї тварини;

ветеринарні лікарські засоби - субстанції або їх комбінації, призначені для лікування та/або профілактики хвороб тварин або відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій, обмінних процесів у тварин;

ветеринарна медицина - галузь науки та практичних знань про фізіологію і хвороби тварин, їх профілактику, діагностику та лікування, визначення безпечності продуктів тваринного, а на агропродовольчих ринках - і рослинного походження; діяльність, спрямована на збереження здоров'я і продуктивності тварин, запобігання їхнім хворобам та на захист людей від зоонозів і пріонних хвороб;

ветеринарна практика - діяльність з надання послуг, пов'язаних з профілактикою, клінічною діагностикою та лікуванням хвороб тварин і консультуванням з питань ветеринарної медицини, яка провадиться закладами ветеринарної медицини, у тому числі ліцензованими лікарями ветеринарної медицини, державними установами ветеринарної медицини;

ветеринарні препарати - ветеринарні лікарські засоби, ветеринарні імунобіологічні засоби, антисептики, дезінфектанти, інсекто-акарициди, дератизанти, діагностичними, що використовуються у ветеринарній медицині та тваринництві;

ветеринарне свідоцтво - разовий документ, виданий державним ветеринарним інспектором, що підтверджує ветеринарно-санітарний стан партії тварин, продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, включаючи обов'язкове зазначення результатів лабораторних досліджень та ветеринарно-санітарного статусу території (потужності) походження, а для тварин - засвідчення проведення вакцинації та діагностичних досліджень;

ветеринарно-санітарна експертиза - комплекс необхідних лабораторних та спеціальних досліджень (вірусологічних, бактеріологічних, хіміко-токсикологічних, патолого-анатомічних, гістологічних, паразитологічних, радіологічних), які проводяться спеціалістами державної служби ветеринарної медицини або офіційними ветеринарними лікарями, щодо безпечності продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, ветеринарних препаратів, субстанцій, включаючи аналіз виробничої технології та технологічного обладнання щодо відповідності ветеринарно-санітарним заходам;

ветеринарно-санітарне та епізоотичне благополуччя - забезпечення захисту життя і здоров'я людей та тварин від ризиків, пов'язаних з хворобами тварин, включаючи зоонози, а також забезпечення оптимальних умов життя тварин, що запобігають хворобам і шкідливому впливу факторів довкілля на їх здоров'я та продуктивність;

ветеринарно-санітарні заходи - будь-які заходи, у тому числі на виконання законів, постанов, інших нормативно-правових актів, зводів правил, вимог та процедур, включаючи, зокрема, протиепізоотичні заходи, визначення критеріїв кінцевого продукту, методів переробки та виробництва, процедур тестування, інспектування, сертифікації та ухвалення, карантинні заходи, включаючи відповідні вимоги, пов'язані з транспортуванням об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, на виконання положення щодо відповідних статистичних методів, процедур відбору зразків та методів оцінки ризику хвороби тварин, що застосовуються для:

а) захисту життя і здоров'я тварин від ризиків, що виникають у результаті занесення, укорінення чи поширення хвороб тварин, організмів, які переносять хвороби, а також хвороботворних організмів;

б) захисту життя і здоров'я людей або тварин від ризиків, що виникають від забруднюючих речовин, токсинів або хвороботворних організмів, які містяться у продуктах тваринного походження чи кормах;

в) захисту життя і здоров'я людей від ризиків, що виникають у результаті хвороб, які переносяться тваринами або продукцією, що виробляється з них;

ветеринарно-санітарний стан - наявність або відсутність хвороби, що підлягає повідомленню, та/або рівень забруднюючих речовин відносно максимально допустимого рівня;

ветеринарно-санітарний статус - статус країни або території (потужності) стосовно хвороби тварин, який визначається згідно з критеріями, встановленими відповідними міжнародними організаціями;

відповідні міжнародні організації - Міжнародне епізоотичне бюро (Всесвітня організація охорони здоров'я тварин) (далі - МЕБ) та інші міжнародні організації, які розробляють міжнародні стандарти, інструкції і рекомендації, пов'язані з охороною здоров'я тварин та безпечністю товарів;

вибірковий ветеринарно-санітарний контроль - періодична перевірка безпечності товарів шляхом розширеного контролю, що проводиться державною службою ветеринарної медицини;

висновок державної ветеринарно-санітарної експертизи (експертний висновок) - документ, виданий державною або уповноваженою лабораторією ветеринарної медицини, який засвідчує безпечність продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, ветеринарних препаратів, субстанцій. Термін дії експертного висновку - не більше одного місяця;

вказівка - інформаційно-методичний документ, який видається головними державними ветеринарними інспекторами України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті або їх заступниками;

Державний департамент ветеринарної медицини з державною інспекцією ветеринарної медицини (далі - Департамент) - орган державного управління, що здійснює функції адміністрації ветеринарної медицини України;

державна служба ветеринарної медицини України - система державних органів управління ветеринарною медициною та державних установ ветеринарної медицини;

державний ветеринарно-санітарний контроль - функції, що виконуються державними ветеринарними інспекторами та/або офіційними ветеринарними лікарями і полягають у постійному забезпеченні виконання встановлених чинним законодавством ветеринарно-санітарних заходів та технічних регламентів;

державний ветеринарно-санітарний нагляд - функції, що виконуються державними ветеринарними інспекторами та/або офіційними ветеринарними

лікарями і полягають у періодичній перевірці дотримання вимог чинного законодавства в галузі ветеринарної медицини;

державний ветеринарний інспектор - лікар ветеринарної медицини, який працює в державній службі ветеринарної медицини або уповноважений Департаментом, або у разі якщо це лікар іноземної країни, - її ветеринарною адміністрацією, на здійснення інспектування товарів, потужностей (об'єктів), засобів ветеринарної медицини та супутніх об'єктів з метою захисту здоров'я людей та/або здоров'я тварин і за необхідності - сертифікації їх ветеринарно-санітарного стану згідно з вимогами відповідних міжнародних організацій та здійснення інших функцій державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

державний лікар ветеринарної медицини - лікар ветеринарної медицини, який працює в державних органах чи державних установах ветеринарної медицини;

державні органи ветеринарної медицини - Департамент і територіальні органи, регіональна служба державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті;

державні установи ветеринарної медицини - установи ветеринарної медицини, що здійснюють профілактичні, діагностичні, лікувальні та інші протиепізоотичні заходи, лабораторні дослідження щодо безпечності товарів, науково-дослідні та контрольні роботи, на які покладено контрольні-наглядові функції в галузі ветеринарної медицини, або уповноважені на здійснення таких функцій;

доручення - письмове повноваження, за яким головними державними ветеринарними інспекторами України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті або їх заступниками надається право іншій особі або установі від свого імені здійснювати певні юридичні дії або одержувати матеріальні цінності;

експлуатаційний дозвіл - документ дозвільного характеру, що видається оператору потужностей з переробки неїстівних продуктів тваринного походження на підставі перевірки відповідності його потужностей вимогам ветеринарно-санітарних заходів та дозволяє оператору потужностей здійснювати господарську діяльність з переробки неїстівних продуктів тваринного походження;

експортні потужності (об'єкти) - потужності, що використовуються для виробництва об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, які перевірені Департаментом на відповідність вимогам, що встановлені країною призначення для таких потужностей, з метою здійснення експорту

вищезазначених об'єктів до цієї країни та мають відповідний експлуатаційний дозвіл;

забруднююча речовина - будь-яка біологічна речовина, зокрема мікроорганізми та їх частини, або хімічна речовина (пестициди, токсини), залишки ветеринарних препаратів, у тому числі гормонів, заспокійливих і тиреостатичних речовин, антибіотиків, солі неорганічних речовин, радіоактивні речовини і продукти їх розпаду або інші речовини, що перевищують максимальну межу залишків, встановлену міжнародними стандартами, інструкціями та рекомендаціями, і можуть бути небезпечними для здоров'я тварин та людей;

загальнодержавна програма контролю - програма, що розробляється Департаментом та виконується державною службою ветеринарної медицини, або у разі якщо це стосується іноземної країни, - її ветеринарною адміністрацією, з метою контролю (у тому числі локалізації та/або ліквідації) хвороби тварин та/або забруднюючих речовин і залишкових кількостей ветеринарних препаратів у продуктах тваринного походження і кормах шляхом здійснення спеціальних заходів, що застосовуються на всій території країни або в окремій зоні (зонах) та/або окремому компартменті (компартментах) на її території;

заінтересовані торгові партнери - держави та інші суб'єкти міжнародного права, що є учасниками багатосторонніх і двосторонніх угод, які регулюють застосування ветеринарно-санітарних заходів, учасником яких є Україна, а також члени відповідних міжнародних організацій, членом яких є Україна;

заклад ветеринарної медицини - установа, підприємство, організація, де працює принаймні один лікар ветеринарної медицини, які засновані юридичною або фізичною особою (суб'єктом господарювання), що має кваліфікацію лікаря ветеринарної медицини та здійснює ветеринарну діяльність, у тому числі з ветеринарної практики, виробництва ветеринарних препаратів, роздрібної, оптової торгівлі ветеринарними препаратами, проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних робіт;

засоби ветеринарної медицини - матеріали, обладнання, інструменти, спеціальні автомобілі та інші механізми і пристосування, призначені для використання у ветеринарній медицині;

засоби догляду за тваринами - засоби, призначені для вирощування тварин та догляду за ними, що не мають лікувальної і профілактичної дії;

звіт про результати досліджень - документ, виданий державною або уповноваженою лабораторією ветеринарної медицини, в якому представлений звіт про результати досліджень стану здоров'я тварин та/або виявлення

збудників інфекційних і паразитарних хвороб, антитіл до них або результатів патоморфологічних та інших досліджень. Рекомендації та висновки, надані у звіті про результати досліджень, є обов'язковими до виконання;

зона - чітко визначена частина території країни з визначеним ветеринарно-санітарним статусом;

зона або компартмент, вільні від хвороби тварин, що підлягає повідомленню, - зона або компартмент, в яких відсутність певної хвороби тварин підтверджується виконанням вимог щодо вільного статусу, встановлених відповідними міжнародними організаціями. Всередині зони або компартмента повинні ефективно проводитися відповідні заходи контролю (локалізації) стосовно товарів та інших об'єктів, які можуть переносити відповідні хвороби тварин, включаючи транспортні засоби;

зона або компартмент з незначною присутністю хвороби, що підлягає повідомленню, - зона або компартмент всієї країни, її частини, декількох країн або їх частин, де за визначенням адміністрації ветеринарної медицини хвороба тварин присутня на низькому рівні і в якій вживаються ефективні заходи обстеження, контролю (локалізації) або ліквідації;

зона спостереження - зона, встановлена в межах та впродовж кордону зони, вільної від хвороби, що підлягає повідомленню, яка відокремлює зону, вільну від хвороби, що підлягає повідомленню, від інфікованої зони, де вживаються суворі заходи спостереження;

зоонози - хвороби, що передаються людям від тварин;

ідентифікація небезпеки - процес виявлення патогенних агентів хвороб тварин, які потенційно можуть проникнути на територію України при імпортуванні товарів та супутніх об'єктів;

інфікована зона - зона, в якій відсутність хвороби тварин не підтверджена згідно з вимогами, встановленими відповідними міжнародними організаціями;

карантинна зона - зона, в межах якої застосовується карантин тварин та яка включає інфіковану зону, буферну зону, а також може включати зону спостереження;

карантинна станція (пост) - місце (ділянка місцевості), що перебуває під контролем державних органів ветеринарної медицини, де групи тварин утримуються в ізоляції, без прямого або опосередкованого контакту з іншими тваринами, спеціально облаштоване для проведення обстеження протягом визначеного періоду часу і в разі необхідності - експертизи або лікування;

карантин тварин - особливий правовий режим, який застосовується в інфікованій та буферній зонах і в разі необхідності - у зоні спостереження з метою локалізації спалаху хвороби тварин і ліквідації такої хвороби згідно із законами, відповідними ветеринарно-санітарними заходами та нормативно-правовими актами, виданими відповідно до цього Закону;

карантинний ветеринарний пост - тимчасове спеціально облаштоване місце на кордоні карантинної зони, встановлене за рішенням державної надзвичайної протиепізоотичної комісії з метою локалізації та недопущення поширення хвороб, що підлягають повідомленню;

кількісна оцінка ризику - оцінка ризику, результати якої можуть бути виражені в цифрах;

компартмент - тваринна субпопуляція одного або декількох господарств з єдиною системою управління біологічною безпекою, що має окремий ветеринарно-санітарний статус щодо однієї або кількох хвороб, стосовно яких запроваджено заходи нагляду, контролю та біологічної безпеки;

лабораторія ветеринарної медицини - належним чином обладнана та акредитована Національною агенцією з акредитації або відповідним органом з акредитації іноземної країни лабораторія, укомплектована спеціально підготовленим персоналом, компетентним здійснювати відповідні технічні процедури, та очолювана лікарем ветеринарної медицини;

лікувальний корм - будь-яка суміш ветеринарних лікарських засобів, у тому числі вітамінів, амінокислот, мікроелементів тощо або лікувальних преміксів та корму, виготовлена під контролем спеціаліста ветеринарної медицини, готова до обігу і призначена для згодовування тваринам без попередньої обробки з метою профілактики та лікування;

ліцензований лікар ветеринарної медицини - лікар ветеринарної медицини, який постійно працює в закладі ветеринарної медицини чи ветеринарній аптеці, або фізична особа - підприємець, яка має кваліфікацію лікаря ветеринарної медицини та отримала ліцензію на здійснення певних видів діяльності в галузі ветеринарної медицини;

максимальна межа залишків (максимально допустимий рівень залишків) - максимально допустимий вміст діючої речовини ветеринарних препаратів та їх метаболітів (продуктів перетворення в живих системах) і токсикантів у живих тваринах, неістівних продуктах тваринного походження та кормах, перевищення якого може негативно вплинути на здоров'я тварин та людей, що встановлюється ветеринарно-санітарними заходами або, якщо такі показники в

заходах не існують, встановлюється на рівнях, рекомендованих відповідними міжнародними організаціями;

міжнародний ветеринарний сертифікат - сертифікат, форма та зміст якого відповідають рекомендаціям відповідних міжнародних організацій, що видається в країні експорту згідно з інструкціями відповідних міжнародних організацій і засвідчує стан здоров'я тварин та/або дотримання вимог щодо охорони здоров'я людини, які були виконані стосовно товарів, що експортуються;

міжнародні стандарти, інструкції та рекомендації - стандарти, інструкції та рекомендації, розроблені і прийняті МЕБ та іншими міжнародними організаціями, які розробляють рекомендації, інструкції та стандарти, пов'язані із захистом здоров'я і життя людей та тварин від хвороб тварин;

мінімальні показники якості - органолептичні, хімічні, біологічні та фізичні показники, яким має відповідати певний об'єкт для того, щоб вважатися прийнятним для використання за призначенням;

моніторинг - система та процедура спостережень за ветеринарно-санітарним станом об'єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

надзвичайні епізоотичні обставини - епізоотичний стан країни, підтверджена або підозрювана наявність у країні походження або транзиту хвороби, що підлягає повідомленню, яка може спричинити швидку та непоправну шкоду здоров'ю певних тварин на всій території України або її частині у разі імпорту товарів та супутніх об'єктів, які можуть переносити хворобу, що підлягає повідомленню;

належна практика виробництва (для ветеринарних препаратів) - система, яка стосується всіх аспектів виробничого процесу, для забезпечення узгодженого виробництва та контролю згідно із стандартами якості з метою мінімізації ризиків, пов'язаних з безпечністю, та інших ризиків, пов'язаних з виробництвом ветеринарних препаратів, які не можуть бути усунуті шляхом тестування/перевірки кінцевого продукту. Така практика може базуватися на міжнародних стандартах, принципах та рекомендаціях і є необхідною для забезпечення дотримання відповідних ветеринарно-санітарних заходів, технічних регламентів та інших вимог, встановлених цим Законом. У разі якщо відповідних міжнародних стандартів, інструкцій чи рекомендацій немає або вони не забезпечують потрібного рівня захисту, ветеринарно-санітарні заходи мають ґрунтуватися на об'єктивних наукових критеріях, у тому числі виходячи з аналізу оцінки ризику за методикою, розробленою відповідними міжнародними організаціями;

належний рівень захисту здоров'я тварин та пов'язаний із цим захист здоров'я людей - рівень захисту, що вважається державою достатнім при встановленні ветеринарно-санітарних заходів для захисту здоров'я і життя людей та тварин від несприятливих наслідків, на подолання яких спрямовані ветеринарно-санітарні заходи;

недуги - стан тварин, що не є хворобою, але вимагає догляду власником або лікування з боку спеціаліста ветеринарної медицини;

неїстівні продукти тваринного походження - побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, а також ті, які не використовуються для споживання людиною, але використовуються для фармацевтичних, хірургічних, сільськогосподарських та промислових цілей;

об'єкти державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду - товари, потужності (об'єкти), засоби ветеринарної медицини, засоби догляду за тваринами та супутні об'єкти;

обіг - переміщення (транспортування) або зберігання та будь-які інші дії, пов'язані із зміною права власності чи володіння, включаючи торгівлю, обмін або дарування;

оператор потужностей - фізична чи юридична особа, яка здійснює передбачену цим Законом діяльність, використовуючи потужності (об'єкти), які належать їй на правах власності або користування;

особливо небезпечні хвороби, що входять до списку МЕБ, - заразні хвороби тварин, що можуть швидко поширюватися у значних масштабах незалежно від державних кордонів, які можуть мати значні соціально-економічні наслідки або становити загрозу для здоров'я людини чи тварини і суттєво вплинути на міжнародну торгівлю тваринами та продуктами тваринного походження;

оцінка ризику - оцінка вірогідності біологічних та економічних наслідків проникнення, укорінення або поширення патогенного агента на території України;

партія - будь-яка визначена виробником кількість товару з однаковою назвою та властивостями, вироблена за визначений виробником період часу, за однакових умов на одній і тій самій потужності (об'єкті), транспортується одним і тим же транспортним засобом та за необхідності супроводжується одним і тим самим відповідним ветеринарним документом;

серія - визначена виробником кількість ветеринарних препаратів з однаковою назвою та властивостями, що вироблені за один технологічний цикл, за

однакових умов на одній і тій самій потужності (об'єкті);

патологічний матеріал - зразки, отримані від живих або мертвих тварин, що містять або можуть містити патологічні зміни, збудників інфекційних чи паразитарних хвороб та призначені для відправки до лабораторії ветеринарної медицини;

повідомлення ризику - взаємний обмін інформацією про ризик між спеціалістами з оцінки ризику, особами, які здійснюють управління ризиком, торговими партнерами та іншими заінтересованими особами;

потужності (об'єкти) - будь-які споруда, комплекс споруд, приміщення, будівля або територія, включаючи обладнання, що використовується для розведення племінних тварин, вирощування, тренування, змагання, утримання, виставок (огляду), конкурсу, продажу, забою або вилову тварин; для виробництва та обігу неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, репродуктивного матеріалу тощо; для знищення туш або інших частин тварин;

прийнятна ідентифікація - ідентифікація, що передбачає: для великої і дрібної рогатої худоби, коней, свиней, собак та кішок - повсюдну ідентифікацію та облік в індивідуальному порядку за допомогою неповторюваного ідентифікатора; для свійської птиці, птахів, бджіл, комах, риб, ракоподібних, молюсків, жаб, амфібій та рептилій - колективну ідентифікацію за епідеміологічною одиницею або групою належності за допомогою неповторюваного групового ідентифікатора; для інших товарів - наявність маркування;

прикордонний державний ветеринарний інспектор - державний ветеринарний інспектор регіональної служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, який перевіряє імпортні, транзитні та експортні вантажі, що є об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, а також дозволяє їх ввезення або вивезення залежно від їх ветеринарно-санітарного стану і видає відповідні ветеринарні документи;

прикордонні інспекційні пости - ділянки, що розташовані у пункті пропуску через державний кордон України та митницях призначення, включаючи пункти пропуску на автомобільних шляхах, залізничних станціях, в аеропортах, морських та річкових портах, де здійснюються державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд вантажів з об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, що переміщуються через державний кордон України;

припис - обов'язкова до виконання письмова вимога державних ветеринарних інспекторів України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, що надається юридичним і фізичним особам з метою припинення виявленого порушення законодавства з питань ветеринарної медицини та усунення його наслідків;

продукти тваринного походження - продукти тваринного походження для фармацевтичного та хірургічного використання і продукти тваринного походження для сільськогосподарського або промислового використання;

продукти тваринного походження для сільськогосподарського або промислового використання - продукти тваринного походження, крім харчових продуктів тваринного походження для споживання людиною, продуктів, що призначені для фармацевтичних та хірургічних цілей;

продукти тваринного походження для споживання людиною - м'ясо, м'ясні продукти, желатин, яйця, яйцепродукти, молоко, молочні продукти, риба, рибні та морепродукти, мед та інші продукти тваринного походження, призначені для споживання людиною;

продукти тваринного походження для фармацевтичного або хірургічного використання - органи, тканини та органічні рідини тварин, що призначені для виготовлення фармацевтичних препаратів або хірургічних засобів;

протиепізоотичні заходи - організаційно-господарська та спеціальна ветеринарно-санітарна діяльність, у тому числі профілактична і діагностична, спрямована на запобігання заразним хворобам тварин, їх виявлення та ліквідацію;

профілактичний карантин тварин - система ветеринарно-санітарних заходів, що застосовуються перед та/або після переміщення тварин з метою запобігання занесенню або поширенню хвороб тварин;

регіональна служба державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті Державного департаменту ветеринарної медицини з державною інспекцією ветеринарної медицини (далі - регіональні служби) - державна установа ветеринарної медицини, що здійснює державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на відповідному регіональному рівні з метою захисту території України від проникнення хвороб тварин з територій інших держав та забезпечення виконання юридичними або фізичними особами ветеринарно-санітарних заходів під час міжнародних і

внутрішньодержавних перевезень об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

реєстраційне посвідчення - документ, що підтверджує державну реєстрацію ветеринарних препаратів та їх застосування у тваринництві;

репродуктивний матеріал - сперма, зиготи, запліднена ікра, інкубаційні яйця, запліднені яйцеклітини, ембріони та інший біологічний матеріал, призначений для відтворення;

референс-лабораторія - уповноважена Департаментом лабораторія, що залучається як третя сторона під час вирішення спірних питань за результатами лабораторних досліджень;

ризик - можливість виникнення негативної події та вірогідні масштаби її наслідків протягом певного періоду часу;

ринок - спеціально відведене та облаштоване місце для надання послуг з продажу товарів;

розпорядження - правовий акт, який видається головними державними ветеринарними інспекторами України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті або їх заступниками для вирішення внутрішніх організаційно-господарських питань;

розширений ветеринарно-санітарний контроль - процес перевірки безпечності товарів за висновками їх лабораторного дослідження, що проводиться державною службою ветеринарної медицини;

система аналізу ризиків та контролю (регулювання) у критичних точках (Hazard Analysis and Critical Control Points - HACCP) - система ідентифікації, оцінки, аналізу та контролю ризиків, що впливають на безпечність тварин, неїстівних продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, ветеринарних препаратів, субстанцій тощо;

спалах хвороби - випадок захворювання на хворобу, що підлягає повідомленню, на потужностях (об'єктах), включаючи всі споруди та прилеглі приміщення, де розміщені тварини, або на території, де з огляду на місцеві умови неможливо гарантувати, що сприйнятливі та несприйнятливі до хвороби тварини не мали безпосереднього контакту з тваринами, що захворіли, або стосовно яких є підозра на захворювання;

спеціалісти ветеринарної медицини - лікарі та фельдшери ветеринарної медицини, які мають відповідний диплом та здійснюють діяльність з профілактики, оздоровлення, діагностики і лікування тварин, проведення ветеринарно-санітарної експертизи або іншу ветеринарну діяльність;

стандартний прикордонний ветеринарно-санітарний контроль - процес перевірки прикордонними державними ветеринарними інспекторами безпечності об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на підставі вивчення супровідних документів, огляду вантажу при їх ввезенні на територію України (імпорту), вивезенні з території України (експорту) та перевезенні через територію України (транзиті);

стемпінг-аут - комплекс протиепізоотичних заходів, що здійснюються під керівництвом відповідного головного державного ветеринарного інспектора, включаючи забій хворих та інфікованих тварин стада, а у разі необхідності - тварин іншого стада, які могли мати прямий або опосередкований контакт з тваринами інфікованого стада, що могло призвести до передачі патогенного агента. Всі тварини, стосовно яких існує підозра на захворювання, незалежно від того, вакциновані вони чи ні, забиваються, а їхні туші знищуються шляхом спалювання, захоронення або в інший спосіб, що гарантує недопущення поширення інфекції через туші або інші продукти забитих тварин. Необхідне також здійснення заходів з очищення та дезінфекції, що рекомендовані відповідними міжнародними організаціями;

субстанція - будь-яка речовина органічного та неорганічного походження або її суміш, що може використовуватися для виготовлення ветеринарних препаратів, а саме:

а) тваринного походження, наприклад частини органів та секреції тварин, токсини, екстракти, продукти крові;

б) рослинного походження, наприклад рослини, частини рослин, рослинні секреції, екстракти;

в) хімічного походження, наприклад хімічні елементи природного походження та/або хімічні продукти, отримані шляхом хімічних реакцій або синтезовані;

г) продукти біотехнології;

супутні об'єкти - об'єкти, що можуть переносити або передавати хвороби тварин іншим тваринам або людям, включаючи соломку, сіно, упряж та інші предмети, що супроводжують тварин або використовуються для самих тварин;

тварини - ссавці, свійська птиця, птахи, бджоли, комахи, риби, ракоподібні, молюски, жаби, амфібії та рептилії;

територіальні органи - органи державної виконавчої влади, що утворюються Департаментом як головні управління ветеринарної медицини в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі та управління у містах, районах для виконання функцій Департаменту на певній території;

технічний регламент - закон України або нормативно-правовий акт, прийнятий Кабінетом Міністрів України, в якому визначено характеристики товару або пов'язані з ним процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, дотримання яких є обов'язковим; може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певного товару, процесу чи способу виробництва;

товари - тварини, продукти тваринного походження, репродуктивний матеріал, біологічні продукти, патологічний матеріал, ветеринарні препарати, субстанції;

уповноважена лабораторія - акредитована лабораторія ветеринарної медицини, уповноважена відповідним державним органом випробовувати (вимірювати параметри, аналізувати) неїстівні продукти тваринного походження, продукти тваринного походження, репродуктивний матеріал, патологічний матеріал, ветеринарні препарати, субстанції, кормові добавки, премікси, корми тощо відповідно до спеціальних методів і процедур, визначених вітчизняними чи міжнародними стандартами, інструкціями та рекомендаціями;

офіційний ветеринарний лікар - лікар ветеринарної медицини, уповноважений Департаментом здійснювати певні функції державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

управління ризиком - процес ідентифікації, вибору та здійснення заходів, що застосовуються з метою зниження ризику;

хвороба, що підлягає повідомленню, - хвороба тварин, внесена до переліку, затвердженого Департаментом, про випадки виявлення чи існування підозри якої необхідно негайно повідомляти державному ветеринарному інспектору або офіційному ветеринарному лікарю;

хвороби тварин - клінічні, імунологічні та/або гістопатологічні прояви патогенних агентів;

штами мікроорганізмів - генетично однорідні популяції мікроорганізмів у межах виду з певними стабільними специфічними морфологічними ознаками та

біологічними властивостями;

якісна оцінка ризику - оцінка, результати якої стосовно вірогідності настання подій або масштабів їх наслідків, пов'язаних з предметом оцінки ризику, визначаються такими якісними термінами як "високий", "середній", "низький", "незначний";

якість об'єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду - сукупність властивостей та характерних рис об'єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, які здатні задовольнити потреби (вимоги) тих, хто їх використовує.

Стаття 2. Законодавство про ветеринарну медицину

Законодавство про ветеринарну медицину складається з Конституції України, цього Закону та інших нормативно-правових актів, виданих відповідно до них.

Дія цього Закону не поширюється на продукти тваринного походження для споживання людиною.

Цей Закон діє з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

Дія цього Закону не поширюється на виробництво, обіг та державний контроль кормів, крім статті 71.

Стаття 3. Основні завдання держави в галузі ветеринарної медицини

Основними завданнями держави в галузі ветеринарної медицини є:

зменшення або усунення ризиків виникнення зоонозів та захворювання населення;

охорона території України від проникнення хвороб тварин з території інших держав або карантинних зон;

захист тварин та населення від збудників та хвороб тварин шляхом здійснення профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів;

здійснення заходів унеможливлення перенесення хвороб тварин через товари, засоби догляду за тваринами і супутні об'єкти;

встановлення ефективних та дієвих засобів виявлення, локалізації, контролю і за можливості - ліквідації ендемічних хвороб тварин та ліквідації екзотичних хвороб тварин, занесених на територію України;

забезпечення надійних та ефективних заходів ліквідації спалахів хвороб тварин з метою зменшення втрат тварин, а в разі зоонозів - зменшення ризику для людей;

моніторинг кормів та води для забезпечення їх придатності для вживання та неможливості перенесення хвороб тварин;

забезпечення правильного, належного, ефективного та безпечного застосування ветеринарних препаратів;

захист навколишнього природного середовища від негативних наслідків, що пов'язані з вирощуванням та обігом тварин;

захист благополуччя тварин шляхом забезпечення гуманного ставлення до них протягом усього їхнього життя;

здійснення передзабійного клінічного огляду тварин та проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринного походження, у тому числі тварин, забитих на полюванні, включаючи бактеріологічні, радіологічні, паразитологічні та токсикологічні лабораторні дослідження;

здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду в процесі виробництва і обігу продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, штамів мікроорганізмів, репродуктивного і патологічного матеріалу та здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду під час обігу засобів ветеринарної медицини та засобів догляду за тваринами;

здійснення моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та інших забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах;

здійснення стандартного прикордонного ветеринарно-санітарного контролю та/або розширеного ветеринарно-санітарного контролю за об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

контроль за переміщенням об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду в межах України;

сприяння впровадженню системи ідентифікації тварин;

сприяння постійному навчанню та підвищенню кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини;

сприяння впровадженню у практику та широкому застосуванню досягнень наукової і практичної ветеринарної медицини;

розроблення, впровадження та застосування ветеринарно-санітарних заходів.

Розділ II. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 4. Органи державного управління в галузі ветеринарної медицини

Державне управління в галузі ветеринарної медицини здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики, Державний департамент ветеринарної медицини з державною інспекцією ветеринарної медицини, його територіальні органи.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі ветеринарної медицини

До повноважень Кабінету Міністрів України в галузі ветеринарної медицини належать:

забезпечення здійснення державної політики в галузі ветеринарної медицини;

розроблення і виконання відповідних загальнодержавних програм;

організація здійснення ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя, охорона території України від проникнення з інших держав або карантинних зон патогенних агентів хвороб тварин, забезпечення безпечності продуктів тваринного походження, встановлення карантину тварин, охорона довкілля від потенційних негативних наслідків, пов'язаних з вирощуванням тварин;

забезпечення фінансування і матеріально-технічного постачання державної служби ветеринарної медицини;

реалізація державної політики щодо ліцензування в галузі ветеринарної медицини;

укладення міжнародних договорів;

здійснення інших повноважень відповідно до закону.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики в галузі ветеринарної медицини

Центральний орган виконавчої влади з питань аграрної політики:

забезпечує здійснення державної політики в галузі ветеринарної медицини та захист території України від проникнення хвороб тварин з інших країн або карантинних зон;

спрямовує та координує діяльність державних органів ветеринарної медицини щодо забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя, додержання порядку здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

забезпечує проведення державної політики в галузі ветеринарної медицини, здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду за безпечністю продуктів тваринного походження;

затверджує вимоги щодо ввезення на митну територію України живих тварин та їхнього репродуктивного матеріалу;

затверджує порядок визначення ветеринарно-санітарного статусу країн-експортерів та їх окремих територій (зони/компартмента);

вирішення інших питань в галузі ветеринарної медицини відповідно до закону.

Стаття 7. Державні органи ветеринарної медицини та їх посадові особи

1. Державний департамент ветеринарної медицини з державною інспекцією ветеринарної медицини є урядовим органом державного управління, який діє у складі центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики і реалізує державну політику в галузі ветеринарної медицини.
2. Департамент для виконання покладених на нього завдань утворює відповідні територіальні органи, регіональні служби та державні установи.
3. Департамент, його територіальні органи становлять єдину систему державних органів ветеринарної медицини.
4. Голова Департаменту, його заступники та начальники управлінь Державного департаменту ветеринарної медицини з державною інспекцією ветеринарної медицини, на яких покладено здійснення функцій державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, одночасно є за посадою відповідно Головним державним ветеринарним інспектором України та його заступниками.
5. Начальники територіальних органів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів та регіональних служб, їх заступники одночасно є за посадою відповідно головними державними ветеринарними інспекторами та заступниками головних державних ветеринарних інспекторів зазначених регіонів, а державні лікарі ветеринарної медицини державної служби ветеринарної медицини та регіональних служб одночасно є за посадою відповідно державними ветеринарними інспекторами. На начальників регіональних служб та їх заступників поширюється дія Закону України "Про

державну службу".

6. Департамент розробляє, переглядає та затверджує ветеринарно-санітарні заходи, у тому числі заходи щодо профілактики, лікування, діагностики та ліквідації хвороб, що підлягають повідомленню, і щодо безпечності продуктів тваринного походження.

7. До повноважень державних органів ветеринарної медицини належать:

1) застосування ветеринарно-санітарних заходів для охорони території України від занесення збудників хвороб тварин з території інших країн або з карантинних зон;

2) здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за тваринами, продуктами тваринного походження, ветеринарними препаратами, субстанціями, штамами мікроорганізмів, репродуктивним матеріалом, патологічним матеріалом, засобами ветеринарної медицини, засобами догляду за тваринами, а також потужностями (об'єктами), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу вищезазначених об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

3) здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за охороною території України від занесення з території інших держав або з карантинної зони збудників заразних хвороб під час експорту, імпорту і транзиту об'єктів ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

4) здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду за роботою офіційних ветеринарних лікарів щодо виконання ветеринарно-санітарних заходів;

5) проведення розширеного ветеринарно-санітарного контролю на підставі професійної оцінки державного ветеринарного інспектора та/або в рамках програми вибіркового ветеринарно-санітарного контролю з метою перевірки безпечності товарів;

6) проведення стандартного прикордонного ветеринарно-санітарного контролю товарів, а в разі необхідності - вибіркового та/або розширеного контролю;

7) координація та організація виконання ветеринарно-санітарних заходів;

8) визначення ветеринарно-санітарного статусу України, окремих зон та компартментів у межах її території, ветеринарно-санітарного стану потужностей (об'єктів) в Україні;

- 9) організація спільно з органами та закладами охорони здоров'я, державною санітарно-епідеміологічною службою, структурними підрозділами центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій захисту населення від зоонозів та своєчасного обміну інформацією про такі хвороби тварин;
- 10) видача ветеринарних документів та перевірка їх достовірності;
- 11) організація проведення передзабійного огляду тварин та ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринного походження;
- 12) надання експлуатаційних дозволів на функціонування потужностей (об'єктів), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу продуктів тваринного походження, субстанцій, та ведення реєстру таких потужностей (об'єктів);
- 13) призупинення дії експлуатаційного дозволу або обмеження діяльності потужностей (об'єктів), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу тварин, продуктів тваринного походження, субстанцій, а також засобів, що використовуються для їх транспортування, у разі порушення операторами ветеринарно-санітарних заходів;
- 14) проведення експертизи і узгодження проектів планування та будівництва тваринницьких ферм, потужностей (об'єктів), що здійснюють забій тварин, переробних підприємств, підприємств з виробництва ветеринарних препаратів, ринків; участь у відведенні земельних ділянок для всіх видів зазначеного будівництва і забору води для тварин;
- 15) державний ветеринарно-санітарний нагляд за проведенням ветеринарно-санітарної експертизи на потужностях (об'єктах), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу тварин, продуктів тваринного, а на агропродовольчих ринках - і рослинного походження;
- 16) організація і проведення лабораторно-діагностичних (бактеріологічних, вірусологічних, хіміко-токсикологічних, патолого-анатомічних, гістологічних, паразитологічних, радіологічних) та інших досліджень з метою діагностики хвороб тварин та оцінки безпечності продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів і води для тварин;
- 17) здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду за поведінням з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною;
- 18) аналіз причин виникнення хвороб, недугів тварин та їх загибелі, розроблення рекомендацій щодо їх профілактики;

19) видача органам страхування висновків щодо захворювання тварин, вимушено забитих, загиблих або знищених;

20) координація діяльності спеціалістів ветеринарної медицини незалежно від їх підпорядкування;

21) організація здійснення заходів з дезінфекції, дезінсекції та дератизації на потужностях (об'єктах), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу тварин, продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, репродуктивного матеріалу, а також засобів, що використовуються для їх транспортування.

8. До повноважень Департаменту належать:

1) реєстрація ветеринарних препаратів;

2) організація розроблення і затвердження технічних регламентів на ветеринарні препарати, засоби ветеринарної медицини, засоби догляду за тваринами та інші об'єкти державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, включаючи належну практику виробництва для ветеринарних препаратів;

3) ведення Державного реєстру ветеринарних препаратів;

4) організація здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на потужностях (об'єктах), які використовуються для виробництва, переробки, зберігання та обігу тварин, продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, репродуктивного матеріалу тощо;

5) запровадження програми вибіркового ветеринарно-санітарного контролю товарів під час їх обігу та виконання планів моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів і забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження;

6) організація проведення оцінки використання ветеринарних препаратів та їх впливу на здоров'я тварин;

7) уповноваження акредитованих лабораторій на проведення досліджень (випробувань) товарів;

8) затвердження методик вимірювань, методів випробувань товарів, їх перелік та атестація;

9) затвердження переліку референс-лабораторій на проведення арбітражних досліджень товарів;

- 10) розподіл коштів, що виділяються з Державного бюджету України на фінансування програм у галузі ветеринарної медицини, між державними органами ветеринарної медицини та державними установами ветеринарної медицини;
- 11) повідомлення Міжнародного епізоотичного бюро про встановлення, очікуваний період дії та дату скасування карантину тварин за особливо небезпечними хворобами, занесеними до списку МЕБ;
- 12) встановлення обмежень або заборони на імпорт, транзит та експорт товарів, інших об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, що можуть переносити особливо небезпечні хвороби, занесені до списку МЕБ, або інші хвороби, що підлягають повідомленню, з окремих країн або карантинних зон у зв'язку з підтвердженням спалаху таких хвороб;
- 13) участь у підготовці та розробленні міжнародних договорів з питань ветеринарної медицини, укладення міжвідомчих договорів з ветеринарними адміністраціями інших країн, участь у роботі відповідних міжнародних організацій;
- 14) розроблення та затвердження положень про територіальні органи та державні установи ветеринарної медицини, включаючи визначення структури і штатної чисельності державної служби ветеринарної медицини;
- 15) розроблення та затвердження ветеринарно-санітарних заходів, нормативно-правових актів з питань ветеринарної медицини в межах своїх повноважень;
- 16) встановлення максимально допустимих рівнів залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у кормах і біологічному матеріалі;
- 17) забезпечення здійснення державної політики в галузі ветеринарної медицини та захист території України від занесення збудників особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, з територій інших країн або карантинних зон;
- 18) координація діяльності державних органів ветеринарної медицини щодо забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя, додержання порядку здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;
- 19) забезпечення проведення державної політики в галузі ветеринарної медицини, здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за безпечністю продуктів тваринного походження.

9. Нормативно-правові акти Департаменту, видані в межах його повноважень, є обов'язковими для виконання державними органами, юридичними особами (резидентами і нерезидентами України), громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які проживають/перебувають на території України.

Стаття 8. Підрозділи ветеринарної медицини міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів

1. Підрозділи ветеринарної медицини міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів організують і проводять роботу відповідно до цього Закону та підпорядковуються Департаменту з питань, визначених цим Законом. Керівники цих підрозділів призначаються на посаду та звільняються з посади за погодженням з Департаментом.

2. Підрозділи ветеринарної медицини міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів діють на підставі положень, що затверджуються керівниками цих органів за погодженням з Департаментом та його територіальними органами.

Статтю 9 виключено

Розділ III. ДЕРЖАВНИЙ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ ТА НАГЛЯД

Стаття 10. Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль

1. Державний ветеринарно-санітарний контроль здійснюється державними ветеринарними інспекторами.

2. Головний державний ветеринарний інспектор України може надавати лікарям ветеринарної медицини, які працюють у державних установах ветеринарної медицини, та ліцензованим лікарям ветеринарної медицини повноваження державного ветеринарного інспектора на проведення державного ветеринарно-санітарного контролю. Втручання в роботу офіційних ветеринарних лікарів щодо здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю забороняється.

3. Державний ветеринарно-санітарний контроль на об'єктах окремих центральних органів виконавчої влади за погодженням з Департаментом може здійснюватися підрозділами ветеринарної медицини цих органів.

Стаття 11. Права та обов'язки посадових осіб, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль

1. Державні ветеринарні інспектори та офіційні ветеринарні лікарі, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль, мають право:

- 1) перевіряти під час транспортування об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду додержання ветеринарно-санітарних заходів і наявність відповідних супровідних ветеринарних документів;
- 2) перевіряти безпечність неїстівних продуктів тваринного походження, у тому числі шляхом розширеного ветеринарно-санітарного контролю, щодо їх відповідності вимогам законодавства та технічним регламентам;
- 3) проводити відбір зразків товарів та інших об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду для проведення ветеринарно-санітарної експертизи;
- 4) проводити оцінку зразків неїстівних продуктів тваринного походження та інших об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду з метою перевірки додержання ветеринарно-санітарних заходів і мінімальних показників якості, встановлених відповідними технічними регламентами;
- 5) перевіряти ветеринарно-санітарний стан виробничих приміщень та умов зберігання репродуктивного матеріалу;
- 6) перевіряти дотримання ветеринарно-санітарних заходів на потужностях (об'єктах), які використовуються для утримання тварин, виробництва та обігу неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, репродуктивного матеріалу, засобів догляду за тваринами;
- 7) вносити пропозиції щодо призупинення, поновлення або анулювання (скасування) експлуатаційних дозволів;
- 8) здійснювати інспектування та в разі необхідності видавати розпорядження або приписи щодо дезінфекції транспортних засобів, які переміщувалися через карантинні зони хвороб, що підлягають повідомленню;
- 9) здійснювати стандартний прикордонний ветеринарно-санітарний контроль за об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, що перевозяться транзитом;
- 10) здійснювати стандартний прикордонний ветеринарно-санітарний контроль, а за необхідності - вибіркового або розширеного контролю за об'єктами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, що імпортуються або експортуються;
- 11) видавати міжнародні ветеринарні сертифікати на товари, що експортуються.

2. Державні ветеринарні інспектори та офіційні ветеринарні лікарі, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль, зобов'язані:

- 1) додержуватися вимог законів і нормативно-правових актів з питань ветеринарної медицини та охорони праці;
- 2) негайно повідомляти керівників відповідних державних органів ветеринарної медицини про виявлені порушення ветеринарно-санітарних заходів, встановлених законодавством.

Стаття 12. Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд

1. Державний ветеринарно-санітарний нагляд здійснюється Головним державним ветеринарним інспектором України, головними державними ветеринарними інспекторами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, головними державними ветеринарними інспекторами регіональних служб, їх заступниками та державними ветеринарними інспекторами.
2. Головний державний ветеринарний інспектор України координує здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду.
3. Головний державний ветеринарний інспектор України може надавати лікарям ветеринарної медицини, які працюють у державних установах ветеринарної медицини, та ліцензованим лікарям ветеринарної медицини повноваження державного ветеринарного інспектора на здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду.
4. Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд, забезпечуються форменим одягом у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів Державного бюджету України.
5. Зразки форменого одягу і знаки розрізнення для посадових осіб, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Права та обов'язки державних ветеринарних інспекторів, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд

1. Державні ветеринарні інспектори, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд, мають право:
  - 1) з метою здійснення ветеринарно-санітарного нагляду протягом робочого часу мати безперешкодний доступ до потужностей (об'єктів), які використовуються для виробництва, переробки та обігу товарів, ветеринарних препаратів;

- 2) у разі спалаху хвороби, що підлягає повідомленню, у будь-який час мати безперешкодний доступ до потужностей (об'єктів), які здійснюють виробництво або обіг товарів, якщо такі потужності (об'єкти) розташовані в межах карантинної зони, для перевірки їх ветеринарно-санітарного стану та/або товарів та/або виконання необхідних заходів, які встановлюються під час карантину тварин;
- 3) одержувати інформацію, необхідну для встановлення ветеринарно-санітарного стану та забезпечення безпечності товарів, виявлення причин хвороби тварин, з метою визначення ветеринарно-санітарного статусу відповідної зони та/або відповідного компартмента;
- 4) перевіряти стан здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю;
- 5) видавати накази, розпорядження та приписи про обов'язкові для виконання ветеринарно-санітарні заходи (включаючи забій, вимушений забій тварин, знешкодження, утилізацію або знищення товарів, дотримання процедур переробки, утилізації або знищення об'єктів, якщо вони є носіями хвороб, що підлягають повідомленню, або в разі виникнення підозри, що ці об'єкти заражені чи є носіями хвороб, що підлягають повідомленню, чи містять забруднюючі речовини, радіонукліди в кількостях, які перевищують максимальні рівні залишків);
- 6) забороняти експорт, імпорт, транзит та інший обіг товарів і засобів догляду за тваринами, які не відповідають ветеринарно-санітарним заходам та/або технічним регламентам;
- 7) видавати накази, розпорядження та приписи стосовно вилучення з обігу товарів та засобів догляду за тваринами, які не відповідають ветеринарно-санітарним заходам або технічним регламентам;
- 8) видавати розпорядження та приписи стосовно призупинення, закінчення строку дії, поновлення і анулювання (скасування) експлуатаційних дозволів та ветеринарних документів;
- 9) у разі необхідності утворювати комісії з числа експертів з ветеринарної медицини із залученням спеціалістів ветеринарної медицини з профільних науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів для ідентифікації хвороб тварин та причин їх загибелі;
- 10) обмежувати, забороняти або припиняти відповідно до законодавства господарську діяльність юридичних або фізичних осіб у разі порушення ними ветеринарно-санітарних заходів, встановлених законодавством, якщо такі порушення можуть спричинити безпосередню загрозу життю та/або здоров'ю

людей і тварин;

11) організувати проведення протиепізоотичних заходів юридичними та фізичними особами, які здійснюють професійну діяльність у галузі ветеринарної медицини;

12) накладати адміністративні стягнення відповідно до закону.

2. Державні ветеринарні інспектори, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний нагляд, зобов'язані:

1) негайно після виявлення або виникнення підозри про спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, або іншої хвороби, що підлягає повідомленню, або масового отруєння тварин повідомляти відповідні органи виконавчої влади про необхідність запровадження особливого режиму роботи потужностей (об'єктів) та вжиття заходів боротьби з хворобою тварин;

2) повідомляти органи ліцензування в галузі ветеринарної медицини про порушення ліцензійних умов суб'єктам ліцензування.

{Пункт 3 частини другої статті 13 виключено на підставі Закону № 2367-VI від 29.06.2010}

Стаття 14. Гарантії прав посадових осіб, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд

1. Державні ветеринарні інспектори та офіційні ветеринарні лікарі, які здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль або нагляд, є незалежними у своїй діяльності і керуються цим та іншими законами, нормативно-правовими актами з питань ветеринарної медицини. Державні органи, юридичні особи, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які проживають/перебувають на території України, зобов'язані надавати їм допомогу під час виконання службових обов'язків.

2. Образа особи, яка здійснює державний ветеринарно-санітарний контроль або нагляд, а також опір, погрози, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на неї обов'язків, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Збитки, завдані майну особи, яка здійснює державний ветеринарно-санітарний контроль або нагляд, у зв'язку з виконанням нею своїх посадових обов'язків, підлягають компенсації в повному обсязі за рахунок винних осіб у порядку, визначеному законодавством.

4. Вказівки посадових осіб не можуть бути підставою для будь-яких незаконних дій або бездіяльності, що суперечать посадовим обов'язкам державних ветеринарних інспекторів та офіційних ветеринарних лікарів.

Стаття 15. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за переміщенням тварин

1. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за тваринами, що переміщуються поза межами потужностей (об'єктів), де вони утримувалися, здійснюється відповідними державними органами ветеринарної медицини.
2. Державні ветеринарні інспектори та офіційні ветеринарні лікарі контролюють дотримання вимог щодо ідентифікації, обігу та переміщення тварин, включаючи ветеринарні документи, які вимагаються при переміщенні чи транспортуванні тварин.
3. Система реєстрації тваринницьких потужностей (об'єктів), система ідентифікації тварин та порядок ведення обліку даних про переміщення тварин повинні давати можливість чітко ідентифікувати тварин і відстежувати потужності (об'єкти) їх походження, переміщення та обігу.
4. Навантаження, розвантаження або перевантаження тварин на транспортний засіб дозволяється тільки в тих місцях, які мають потужності, що відповідають ветеринарно-санітарним заходам.
5. Обіг тварин, які захворіли на хворобу, що підлягає повідомленню, або щодо яких є підозра про захворювання на таку хворобу, забороняється. Будь-які переміщення тварин можуть здійснюватися лише з дозволу відповідного головного державного ветеринарного інспектора.
6. Переміщення неідентифікованих тварин або тварин без відповідних ідентифікаційних, ветеринарних та інших супровідних документів забороняється.

Стаття 16. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на ринках

1. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд здійснюється на всіх ринках, де організовано продаж живих тварин і продуктів тваринного походження.
2. Державний ветеринарно-санітарний контроль на ринках здійснюється спеціалістами державних установ ветеринарної медицини, а державний ветеринарно-санітарний нагляд - державними ветеринарними інспекторами.

3. Торгівля тваринами дозволяється тільки у призначених для цього місцях, що відповідають ветеринарно-санітарним заходам.
4. Заборонено обіг тварин та неїстівних продуктів тваринного походження, щодо яких відсутні необхідні ветеринарні документи.
5. Якщо державний ветеринарний інспектор встановлює, що торгівля на ринках здійснюється з порушенням ветеринарно-санітарних заходів, у тому числі в не призначених для цього місцях, він видає припис заборонити обіг цих тварин або неїстівних продуктів тваринного походження до усунення виявлених порушень та накладає штраф.

Стаття 17. Державний контроль та нагляд за безпечністю і якістю ветеринарних препаратів, субстанцій та засобів ветеринарної медицини

1. Метою державного контролю та нагляду за ветеринарними препаратами, субстанціями та засобами ветеринарної медицини є здійснення організаційних і правових заходів, спрямованих на забезпечення дотримання юридичними та фізичними особами вимог цього Закону і відповідних ветеринарно-санітарних заходів та технічних регламентів.
2. Державний контроль та нагляд за ветеринарними препаратами, субстанціями та засобами ветеринарної медицини включає реєстрацію ветеринарних препаратів; ліцензування та атестацію суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво ветеринарних препаратів; інспектування суб'єктів ліцензування щодо дотримання ними ліцензійних вимог; сертифікацію на відповідність вимогам належної виробничої практики, належної практики дистрибуції, належної лабораторної практики, перевірку якості, ефективності та безпечності ветеринарних препаратів та субстанцій під час реєстрації, виробництва, обігу та/або використання (застосування). Положення про державний контроль та нагляд за ветеринарними препаратами, субстанціями та засобами ветеринарної медицини затверджує Департамент.
3. Державний контроль та нагляд щодо безпечності і якості ветеринарних препаратів, субстанцій та засобів ветеринарної медицини здійснюється спеціалістами державних установ ветеринарної медицини, уповноважених Департаментом. Такий контроль здійснюється без попереднього повідомлення шляхом проведення позапланових перевірок або планових відповідно до програм інспектування, які складаються попередньо і в яких визначено частота інспектування і процедури, що застосовуються, включаючи підстави вірогідності того, що ветеринарні препарати, субстанції та засоби ветеринарної медицини не відповідають встановленим вимогам.

4. Державні установи ветеринарної медицини, уповноважені Департаментом, виконують плани моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах для перевірки належного використання препаратів власниками (утримувачами) тварин і запобігання шкоді здоров'ю людей та тварин.
5. Якщо залишкові кількості ветеринарних препаратів у продуктах тваринного походження, які були вироблені із зміною їх звичайного стану без додавання будь-яких інших субстанцій, перевищують встановлені максимально допустимі рівні залишків, уповноважені установи ветеринарної медицини повідомляють про свої висновки Департамент та відповідного головного державного ветеринарного інспектора для вжиття необхідних заходів відповідно до законодавства з метою запобігання введенню в обіг таких продуктів.
6. Державний контроль також включає дослідження безпечної залишкової кількості та побічних ефектів від застосування ветеринарних препаратів. Цю роботу виконують національні референс-лабораторії з контролю залишкових кількостей ветеринарних препаратів та кормових добавок Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і Державного науково-контрольного інституту біотехнології та штамів мікроорганізмів.
7. Проведення експертизи та/або ідентифікації ветеринарних препаратів з метою їх подальшої державної реєстрації здійснюють Агентство ветеринарних препаратів та кормових добавок, яке функціонує на базі Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок, а ветеринарних імунобіологічних препаратів - Агентство ветеринарних імунобіологічних препаратів, яке функціонує на базі Державного науково-контрольного інституту біотехнології та штамів мікроорганізмів. До цієї роботи можуть залучатися Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, інші науково-дослідні установи.

Стаття 18. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні України та транспорті

1. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні України та транспорті здійснюється регіональними службами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті, їх структурними підрозділами (пунктами).
2. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні України та транспорті є обов'язковим у разі ввезення на митну територію

України (у тому числі з метою транзиту) об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду всіма видами транспорту.

3. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні України та транспорті здійснюють державні ветеринарні інспектори з оформленням відповідних документів. Робочі місця зазначених осіб облаштовуються на прикордонних інспекційних постах.

4. Державний ветеринарно-санітарний нагляд на державному кордоні України та транспорті здійснюють Головний державний ветеринарний інспектор України, його заступники, державні ветеринарні інспектори Департаменту, головні державні ветеринарні інспектори, їх заступники, державні ветеринарні інспектори регіональних служб.

5. Положення про регіональну службу державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. У пунктах пропуску через державний кордон України державний ветеринарно-санітарний контроль на державному кордоні України та транспорті об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється митними органами у формі попереднього документального контролю.

У разі припинення попереднього документального контролю митними органами для здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю залучається державний інспектор ветеринарної медицини.

Стаття 19. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд під час полювання

1. Відкриття мисливського сезону на певній території здійснюється з підтвердження відповідними державними органами ветеринарної медицини після проведення обов'язкового епізоотичного обстеження мисливських угідь.

2. Користувачі мисливських та рибальських угідь повинні інформувати найближчого державного ветеринарного інспектора про підозрілу (невластиву) поведінку тварин та підозрілі випадки загибелі тварин. Державний ветеринарний інспектор розглядає ці звіти, у разі необхідності після інспектування туш і на основі свого професійного висновку відбирає зразки тканин тварин для проведення дослідження у відповідній лабораторії ветеринарної медицини.

Розділ IV. ПРИНЦИПИ РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ

ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИХ ЗАХОДІВСтаття 20. Цілі ветеринарно-санітарних заходів

Департамент спільно з іншими органами державного управління в галузі ветеринарної медицини здійснює належні та необхідні ветеринарно-санітарні заходи з метою:

- а) захисту життя або здоров'я тварин від ризиків, що виникають у результаті занесення, укорінення чи поширення хвороб тварин, організмів, що переносять хвороби, а також хвороботворних організмів;
- б) захисту життя або здоров'я людини або тварин від ризиків, що виникають від добавок, забруднюючих речовин, токсинів або хвороботворних організмів, які містяться у продуктах тваринного походження чи кормах;
- в) захисту життя або здоров'я людини від ризиків, що виникають у результаті хвороб, які переносяться тваринами або продукцією, що виробляється з них.

Стаття 21. Належний рівень захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей

1. Департамент спільно з іншими органами державного управління в галузі ветеринарної медицини визначає належний рівень захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей.
2. Належний рівень захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей визначається на підставі:
  - 1) наявності хвороб тварин в Україні та виконання загальнодержавних програм щодо боротьби з такими хворобами тварин;
  - 2) прогнозованої оцінки економічних втрат для тваринництва України, пов'язаних із занесенням збудників відсутніх в Україні хвороб тварин або поширенням присутніх в Україні хвороб тварин;
  - 3) визначення рівня ризику, прийнятного для сусідніх країн та заінтересованих торгових партнерів;
  - 4) міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій;
  - 5) мінімізації негативного впливу ветеринарно-санітарних заходів на міжнародну та внутрішню торгівлю.

Стаття 22. Розроблення, внесення змін та затвердження ветеринарно-санітарних заходів

1. Ветеринарно-санітарні заходи розробляються, змінюються та затверджуються Департаментом виходячи з такого:

1) згідно з пунктом 4 цієї частини всі ветеринарно-санітарні заходи базуються на наукових принципах і наукових обґрунтуваннях, включаючи відповідні процеси та методи виробництва, інспектування, відбору зразків та експертизи, визначення поширеності певних хвороб тварин і наявності зон або компартментів, вільних від хвороб тварин, зон або компартментів із незначною присутністю хвороб тварин, відповідні екологічні умови та умови навколишнього середовища, профілактичний карантин тварин або інші режими;

2) всі ветеринарно-санітарні заходи ґрунтуються на міжнародних стандартах, інструкціях та рекомендаціях відповідних міжнародних організацій;

3) у разі відсутності або недостатності міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій для забезпечення належного рівня захисту здоров'я тварин і пов'язаного з цим здоров'я людей ветеринарно-санітарні заходи розробляються виходячи з аналізу ризику за методикою відповідних міжнародних організацій;

4) у разі недостатності наукових обґрунтувань для здійснення аналізу ризику або в разі виникнення надзвичайних обставин ветеринарно-санітарні заходи розробляються на підставі інформації, отриманої від відповідних міжнародних організацій, або ветеринарно-санітарних заходів, що застосовуються заінтересованими торговими партнерами.

2. Під час розроблення, внесення змін та затвердження ветеринарно-санітарних заходів, що застосовуються до товарів, які імпортуються, Департаментом береться до уваги ветеринарно-санітарний статус України стосовно статусу країни походження товарів.

3. Під час розроблення, внесення змін та затвердження ветеринарно-санітарних заходів забороняється довільна або необґрунтована дискримінація заінтересованих торгових партнерів, що ввозять на територію України товари, якщо Україна та країна походження товарів (одна країна походження стосовно іншої країни походження) мають однаковий чи подібний ветеринарно-санітарний статус.

4. Під час розроблення, внесення змін та затвердження ветеринарно-санітарних заходів відповідні заходи, що вживаються в іншій країні, вважаються еквівалентними заходам, які вживаються та затверджуються в Україні, якщо така країна об'єктивно доведе, що завдяки цим заходам досягається рівний або вищий рівень захисту здоров'я та життя людей і тварин порівняно з тим, що вимагається Україною.

5. Усі ветеринарно-санітарні заходи, включаючи ті, що були затверджені за надзвичайних епізоотичних обставин, підлягають перегляду та оновленню в міру надходження нової науково обґрунтованої інформації або важливих (суттєвих) коментарів від заінтересованих торгових партнерів або інших осіб з метою забезпечення того, щоб такі заходи сприяли досягненню, але не перевищенню належного рівня захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей.

6. Усі ветеринарно-санітарні заходи, затверджені за надзвичайних обставин, переглядаються та оновлюються не пізніше шести місяців від дати їх затвердження або внесення останніх змін, як зазначено в частині п'ятій цієї статті, з метою забезпечення того, щоб такі заходи сприяли досягненню, але не перевищенню належного рівня захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей.

7. Порядок розроблення та внесення змін до ветеринарно-санітарних заходів, що застосовуються відповідно до цієї статті, затверджується Департаментом.

Стаття 23. Проведення аналізу ризику

1. Аналіз ризику, що проводиться спеціалістами державної служби ветеринарної медицини, визначеними Департаментом, у зв'язку з можливим імпортом товарів, складається у паперовій та/або електронній формі. Цей документ повинен містити таку інформацію:

1) мета аналізу ризику;

2) виявлення хвороб тварин, шляхів проникнення (носії, тип передачі), які сприяють їх занесенню, укоріненню та поширенню;

3) джерела інформації;

4) оцінка ризику хвороби тварин, включаючи вірогідність завдання шкоди тваринам і людям, та можливих наслідків;

5) визначені варіанти управління ризиком та причини, з яких відхиляються альтернативні варіанти.

2. За наявності достатнього обсягу наукової та іншої технічної інформації необхідно проводити кількісну оцінку ризику згідно з вимогами відповідних міжнародних організацій.

3. За умови недостатності або відсутності наукової та іншої технічної інформації, необхідної для кількісної оцінки ризику, проводиться якісна оцінка ризику.

4. Документ з аналізу ризику, зазначений у частині першій цієї статті, має бути доступним для усіх заінтересованих осіб, у паперовій та/або електронній формі.

5. Аналіз ризику проводиться з використанням інформаційних технологій.

6. За результатами аналізу ризику державним прикордонним інспектором ветеринарної медицини визначаються вид ветеринарно-санітарного контролю (стандартний або розширений) товарів, що ввозяться на територію України, та обсяг заходів такого контролю згідно із статтями 87, 89 цього Закону.

Стаття 24. Процедури управління ризиком

1. При імпорті товарів мета управління ризиком полягає у зменшенні відповідних ризиків до належного рівня захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей, який встановлений в Україні.

2. При розгляді альтернативних варіантів зменшення ризику занесення збудників хвороб тварин від імпортних товарів обрані ветеринарно-санітарні заходи не повинні обмежувати торгівлю більше, ніж це необхідно для досягнення належного рівня захисту здоров'я тварин та пов'язаного з цим здоров'я людей, враховуючи технічну та економічну доцільність запропонованих альтернативних заходів.

3. Оцінка економічної доцільності ветеринарно-санітарних заходів включає оцінку потенційної шкоди у формі втрат для виробництва та продажу тварин або продуктів тваринного походження в разі занесення, укорінення або поширення збудників хвороб тварин, витрати на локалізацію, контроль або ліквідацію цих хвороб тварин та відносну оцінку рентабельності альтернативних варіантів заходів, спрямованих на зменшення ризику.

4. Управління ризиком здійснюється з урахуванням відповідних програм, передбачених цим Законом (вибіркового ветеринарно-санітарного контролю, моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів і забруднюючих речовин тощо). Управління ризиком здійснюється з використанням інформаційних технологій.

Стаття 25. Повідомлення про запропоновані ветеринарно-санітарні заходи

1. За винятком положень частин п'ятої - восьмої цієї статті, у разі, якщо немає відповідних міжнародних стандартів або запропоновані ветеринарно-санітарні заходи не відповідають міжнародним стандартам, Департамент:

1) негайно розміщує в засобах масової інформації повідомлення в такій формі, що дасть змогу всім заінтересованим сторонам ознайомитися із змістом

запропонованих заходів;

2) якщо очікується, що запропонований ветеринарно-санітарний захід може значно вплинути на експортні можливості інших країн, - готує відповідне повідомлення, яке Центром обробки запитів та надання повідомлень стосовно ветеринарно-санітарних заходів (далі - Центр обробки запитів та повідомлень) надсилається заінтересованим торговим партнерам.

2. Повідомлення, зазначене у пункті 2 частини першої цієї статті, надається не пізніше ніж за 60 днів до затвердження запропонованого ветеринарно-санітарного заходу. Повідомлення складається згідно з вимогами відповідних міжнародних організацій або міжнародних договорів, стороною яких є Україна. У ньому зазначаються товари, яких стосується та/або на які вплине ветеринарно-санітарний захід, коротке викладення мети та обґрунтування необхідності вжиття запропонованого заходу.

3. За письмовим запитом осіб або заінтересованих торгових партнерів Департамент надає текст запропонованого ветеринарно-санітарного заходу із зазначенням, якщо це можливо, положень, що суттєво відрізняються від міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій.

4. За письмовим запитом осіб або заінтересованих торгових партнерів Департамент до завершення підготовки ветеринарно-санітарного заходу розглядає отримані коментарі та в разі доцільності враховує їх при підготовці остаточного проекту ветеринарно-санітарного заходу.

5. У разі виникнення надзвичайних епізоотичних обставин та ухвалення ветеринарно-санітарного заходу повідомлення про їх вжиття публікується в засобах масової інформації.

6. Якщо є підстави очікувати, що надзвичайний ветеринарно-санітарний захід, зазначений у частині п'ятій цієї статті, значно вплине на експортні можливості інших країн, Департамент негайно направляє повідомлення через Центр обробки запитів та повідомлень заінтересованим торговим партнерам. Повідомлення готується згідно з вимогами відповідних міжнародних організацій або міжнародних договорів, які укладені Україною. У ньому зазначаються товари, на які поширюється та/або впливає надзвичайний ветеринарно-санітарний захід, стисле викладення мети та обґрунтування вжиття надзвичайного ветеринарно-санітарного заходу, включаючи пояснення щодо природи надзвичайних обставин.

7. Департамент надає текст надзвичайного ветеринарно-санітарного заходу заінтересованим особам та торговим партнерам за їх письмовим запитом.

8. Департамент розглядає письмові коментарі щодо надзвичайного ветеринарно-санітарного заходу, отримані від заінтересованих осіб та торгових партнерів за письмовим запитом, обговорює і враховує їх при розгляді питання про внесення змін до надзвичайного ветеринарно-санітарного заходу.

9. Департамент затверджує критерії визначення того, чи матиме запропонований ветеринарно-санітарний захід або затверджений надзвичайний ветеринарно-санітарний захід значний вплив на експортні можливості інших країн, і призначає посадових осіб, відповідальних за опублікування та надсилання повідомлень до Центру обробки запитів та повідомлень.

Стаття 26. Опублікування та застосування ветеринарно-санітарних заходів

Усі ветеринарно-санітарні заходи та зміни до них після затвердження публікуються у відповідному офіційному друкованому виданні та на веб-сайті Департаменту. Ветеринарно-санітарні заходи вступають у дію не раніше шести місяців від дати публікації, за винятком надзвичайних ветеринарно-санітарних заходів, які затверджуються за надзвичайних обставин, та заходів, які зменшують обмеження стосовно імпорту, що вступають у дію з дати затвердження.

Стаття 27. Принципи застосування ветеринарно-санітарних заходів

Департамент при застосуванні ветеринарно-санітарних заходів враховує таке:

- 1) ветеринарно-санітарні заходи повинні застосовуватися тільки в обсягах, необхідних для досягнення цілей, зазначених у статті 20 цього Закону;
- 2) ветеринарно-санітарні заходи не повинні застосовуватися в такий спосіб, що встановлює приховані обмеження для міжнародної торгівлі;
- 3) ветеринарно-санітарні заходи повинні застосовуватися в такий спосіб, щоб уникнути довільного або невинуватого встановлення різних рівнів заходу, які вважаються належними в різних ситуаціях, якщо така різниця веде до дискримінації або прихованого обмеження міжнародної торгівлі.

Стаття 28. Договори щодо еквівалентності ветеринарно-санітарних заходів

Департамент за вимогою заінтересованих торгових партнерів проводить консультації про визнання еквівалентності загальних або спеціальних ветеринарно-санітарних заходів з метою подальшого укладення двосторонніх та багатосторонніх договорів про таку еквівалентність відповідними органами державної влади.

Стаття 29. Визначення ефективності іноземної ветеринарної служби

1. Оцінка ефективності ветеринарної адміністрації іншої країни (далі - іноземна ветеринарна адміністрація) ґрунтується на такому:

- 1) членство країни у відповідних міжнародних організаціях;
- 2) виконання вимог щодо звітності перед відповідними міжнародними організаціями та застосування ветеринарно-санітарних заходів згідно з міжнародними договорами, укладеними Україною;
- 3) необхідний рівень кваліфікації працівників іноземної ветеринарної адміністрації, включаючи рівень їх фахової освіти, необхідний досвід та здатність приймати виважені професійні рішення;
- 4) незалежність працівників іноземної ветеринарної адміністрації від будь-якого комерційного, фінансового, адміністративного, політичного та іншого тиску, що може вплинути на їх висновки та рішення;
- 5) неупередженість іноземної ветеринарної адміністрації при прийнятті рішень, а також неупередженість її працівників, зокрема при наданні послуг;
- 6) чесність працівників іноземної ветеринарної адміністрації, неприпустимість шахрайства, корупції та фальсифікацій;
- 7) прозорість прийняття рішень іноземною ветеринарною адміністрацією;
- 8) наявність належного законодавства та організації, яка забезпечує контроль за встановленням і виконанням ветеринарно-санітарних заходів та за діяльністю з міжнародної ветеринарної сертифікації, включаючи законодавчі акти, якими визначаються компетенція та структура іноземної ветеринарної адміністрації;
- 9) встановлення процедур та стандартів щодо:
  - а) планування та управління діяльністю, включаючи діяльність з міжнародної ветеринарної сертифікації;
  - б) запобігання спалахам хвороб тварин та боротьби з ними;
  - в) епізоотичних обстежень та зонування та/або компартименталізації території країни згідно з ветеринарно-санітарним статусом;
  - г) методик інспектування та відбору зразків;
  - ґ) діагностичних аналізів хвороб тварин;

д) розроблення, виробництва, реєстрації та контролю біологічних продуктів, що використовуються для діагностики хвороб тварин та виробництва ветеринарних препаратів;

е) обробки, спрямованої на знищення патогенних агентів у продуктах тваринного походження;

є) мінімального рівня кваліфікації (освіта та професійні тренінги) спеціалістів лабораторій та посадових осіб, уповноважених проводити інспектування товарів та видавати міжнародні ветеринарні сертифікати;

ж) використання міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій при видачі міжнародних ветеринарних сертифікатів;

з) використання міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій при застосуванні заходів контролю за спалахами хвороб тварин;

и) частоти серологічних обстежень хвороб тварин;

10) періодичність визнання недійсними міжнародних ветеринарних сертифікатів, а також сертифікатів, що засвідчують відсутність хвороб тварин у вантажі, що імпортується, а також які були видані посадовою особою іноземної ветеринарної адміністрації на вантаж з товарами, що імпортуються, але визнані недійсними в результаті лабораторних досліджень (експертиз) зразків цього вантажу;

11) наявності державної системи ідентифікації та реєстрації тварин;

12) інші критерії, рекомендовані відповідними міжнародними організаціями.

2. Усі розглянуті критерії та відповідні висновки, зроблені під час оцінки ефективності іноземної ветеринарної адміністрації, повною мірою документуються та негайно надаються іноземній ветеринарній адміністрації за її запитом. Якщо іноземна країна звертається із запитом про проведення консультацій та надання коментарів щодо оцінки, консультації розпочинаються негайно, а їх результати та пояснення аналізуються на предмет наявності підстав перегляду оцінки ефективності іноземної ветеринарної адміністрації.

Стаття 30. Процедури контролю, інспектування та ухвалення

1. Департамент забезпечує виконання всіх процедур перевірки та вимог ветеринарно-санітарних заходів, а саме:

1) відповідність таких процедур стандартам, рекомендаціям та інструкціям відповідних міжнародних організацій;

- 2) виконання таких процедур швидко, без невиправданої затримки і в порядку, не менш сприятливому для імпортованих товарів, ніж для аналогічних вітчизняних товарів;
- 3) обмеження вимог щодо відбору зразків для процедур контролю, інспектування та ухвалення обсягами, що є необхідними та обґрунтованими;
- 4) негайне інформування заявника, який звертається із заявою про проведення процедур контролю, інспектування та ухвалення, про будь-які недоліки поданої заяви, щоб запобігти зволіканню при виконанні процедур контролю, інспектування та ухвалення, а в разі наявності недоліків у заяві на вимогу заявника проведення визначених процедур наскільки це можливо;
- 5) повідомлення заявнику за його запитом очікуваного часу завершення цих процедур;
- 6) негайне повідомлення заявнику результатів процедур у письмовій формі та в повному обсязі;
- 7) застосування визначених процедур однаковою мірою до об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду іноземного і вітчизняного походження;
- 8) обмеження усіх затверджених процедур, включаючи процедури, що забезпечують відповідність продукту, який був змінений (підданий обробці, переробці або зміні в інший спосіб), вимогам ветеринарно-санітарних заходів, а також інформацію, необхідну для проведення процедур контролю, інспектування та ухвалення, обсягами, що необхідні для виконання ветеринарно-санітарних заходів;
- 9) захист конфіденційності наданої інформації з метою забезпечення комерційних інтересів заявника;
- 10) однаковість плати, що стягується за процедури контролю, інспектування та ухвалення, для товарів вітчизняного походження і для імпортованих товарів, яка не повинна перевищувати фактичної вартості наданих послуг;
- 11) зведення до мінімуму незручностей, пов'язаних з процедурами відбору зразків та вимогами використання певних потужностей для проведення процедур контролю, інспектування та ухвалення рішень, які є справедливими стосовно об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду іноземного і вітчизняного походження;

12) встановлення процедури розгляду скарг щодо проведення процедур контролю, інспектування та ухвалення для вжиття заходів щодо виправлення ситуації, якщо скарга виявилася обґрунтованою.

2. Департамент може встановлювати вимоги до потужностей (об'єктів), виробничих процесів, умов зберігання або інші вимоги стосовно товарів, що імпортуються в Україну. Такі вимоги не повинні перевищувати аналогічні вимоги, які встановлені для вітчизняних виробників, що здійснюють виробництво та/або обіг таких товарів.

3. Державна служба ветеринарної медицини України може перевіряти дотримання вимог до потужностей (об'єктів), виробничих процесів, умов зберігання та інших вимог у країнах, з яких імпортуються товари (далі - потужності (об'єкти) для імпорту в Україну). Уповноважені Департаментом спеціалісти державної служби ветеринарної медицини повинні мати безперешкодний доступ до потужностей (об'єктів) для імпорту в Україну з метою їх інспектування для перевірки дотримання вимог, визначених у частині другій цієї статті. Департамент зобов'язаний повідомити відповідну компетентну службу країни-імпортера про зазначене інспектування щонайменше за 48 годин.

4. Імпорт товарів з потужностей (об'єктів) для імпорту в Україну, під час інспектування яких відповідна служба виявила недотримання встановлених вимог, не дозволяється.

5. Департамент веде реєстр потужностей (об'єктів) для імпорту в Україну товарів.

6. Порядок проведення перевірки дотримання вимог, визначених у частині другій цієї статті, реєстрації та виключення з реєстру потужностей (об'єктів) для імпорту в Україну встановлюється Департаментом.

Стаття 31. Документація ветеринарно-санітарних заходів

1. Головний державний ветеринарний інспектор України призначає групу посадових осіб Департаменту, яка відповідає за отримання та координацію відповідей на всі запитання, що стосуються ветеринарно-санітарних заходів, включаючи процедури контролю, інспектування та ухвалення, що надходять від заінтересованих осіб, та за надсилання на їх вимогу копій відповідних документів, які повинні включати:

1) ухвалені або запропоновані ветеринарно-санітарні заходи;

2) процедури контролю, інспектування та ухвалення;

3) процедури оцінки ризику хвороб тварин, критерії, що беруться до уваги, та засоби визначення належного рівня захисту здоров'я тварин і пов'язаного з цим здоров'я людей;

4) інформацію про членство та участь України у відповідних міжнародних організаціях або міжнародних договорах стосовно ветеринарно-санітарних заходів і тексти таких договорів.

Стаття 32. Видача відповідних ветеринарних документів

1. Одержання ветеринарних документів для переміщення тварин, продукції тваринного походження, інших об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду здійснюється з метою охорони території України від занесення хвороб тварин з території інших держав або карантинних зон та захисту населення від хвороб, спільних для тварин і людей, а також недопущення наявності залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у продуктах тваринного походження.

2. Об'єкти державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, крім випадків, встановлених цим Законом, супроводжуються такими ветеринарними документами:

1) міжнародні ветеринарні сертифікати (для країн СНД - ветеринарні свідоцтва форми № 1, № 2 та № 3) - при переміщенні за межі України;

2) ветеринарні документи: ветеринарні свідоцтва (для України - форми № 1, № 2) - при переміщенні за межі території Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, районів, міст (крім харчових продуктів тваринного та рослинного походження для споживання людиною);

3) ветеринарні довідки - при переміщенні в межах району.

Ветеринарні документи включають також ветеринарні картки та/або ветеринарно-санітарні паспорти на тварин.

Видача відповідних ветеринарних документів на корми з метою державного ветеринарно-санітарного контролю здійснюється виключно у таких випадках:

за запитом особи, яка здійснює переміщення такого об'єкта державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

якщо вимога про наявність відповідного ветеринарного документа передбачена зовнішньоекономічним договором (контрактом);

якщо вимога про наявність відповідного ветеринарного документа передбачена законодавством держави-імпортера або надання такого документа вимагають компетентні органи держави-імпортера.

3. Право видачі міжнародних ветеринарних сертифікатів, ветеринарних свідоцтв, ветеринарних довідок, ветеринарних карток та/або ветеринарно-санітарних паспортів на тварин надається відповідним державним ветеринарним інспекторам та офіційним ветеринарним лікарям:

1) управлінь ветеринарної медицини в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, містах обласного значення, районах;

2) державних закладів ветеринарної медицини;

3) регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті.

4. Ветеринарні довідки та ветеринарно-санітарні паспорти на тварин також можуть видаватися ліцензованими лікарями ветеринарної медицини.

5. Видача відповідних ветеринарних документів здійснюється на платній основі відповідно до статті 99 цього Закону.

6. Рішення про видачу або відмову у видачі ветеринарних документів приймається не пізніше ніж через місяць з дати надходження документів на розгляд.

7. Підставою для відмови у видачі та анулювання ветеринарних документів є:

1) недотримання ветеринарно-санітарних заходів, передбачених законодавством; ускладнення епізоотичної ситуації на відповідній території, потужності (об'єкті);

2) неможливість безпосереднього огляду об'єкта державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

3) відсутність документального підтвердження епізоотичного благополуччя місцевості походження та ветеринарно-санітарного стану об'єктів; відсутність необхідної ветеринарної обробки тварин, їх карантинування, відповідних досліджень та/або експертного висновку.

8. Порядок видачі ветеринарних документів встановлюється Департаментом за погодженням із спеціально уповноваженим органом з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності.

Розділ V. ЗАХИСТ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН **Стаття 33. Хвороби, що підлягають повідомленню**

1. Список хвороб, що підлягають повідомленню, затверджується Департаментом та включає:

1) всі особливо небезпечні хвороби, занесені до списку МЕБ;

2) екзотичні хвороби тварин, які в разі занесення та подальшого поширення в Україні можуть призвести до неприйняттого рівня ризику для тварин та/або людей;

3) хвороби тварин, що проявляються в Україні, які в разі спалаху або поширення на території України можуть призвести до неприйняттого рівня ризику для здоров'я тварин та/або людей.

2. За рекомендацією Головного державного ветеринарного інспектора України хвороба тварин може бути включена до переліку хвороб, що підлягають повідомленню, з метою збору інформації щодо поширення цієї хвороби.

Стаття 34. Реєстрація тваринницьких потужностей

1. Особи, які вирощують тварин для власного споживання, включаючи велику рогату худобу, свиней, овець, кіз, кролів та птицю, за винятком непродуктивних тварин, а також тих, що вирощуються з рекреаційною метою, зобов'язані реєструватися у відповідних державних органах ветеринарної медицини. У реєстрі зазначаються ім'я власника тварин, адреса, телефон та інша інформація, види тварин, що утримуються відповідною особою, кількість тварин кожного виду.

2. Оператори потужностей (об'єктів), що використовуються для промислового вирощування (розведення) тварин, зобов'язані зареєструвати їх у відповідних державних органах ветеринарної медицини. У реєстрі зазначаються види тварин, що утримуються на відповідних потужностях (об'єктах), кількість тварин кожного виду, назва оператора потужностей (об'єктів) та за необхідності - назва власника тварин, адреси, телефон та інша інформація.

Стаття 35. Застосування профілактичного карантину тварин

Тварини, що надходять до стада з інших потужностей (об'єктів) або придбані на внутрішньому ринку, підлягають обов'язковому профілактичному карантину протягом визначеного періоду. Протягом профілактичного карантину тварини утримуються окремо у спеціально відведених ізольованих місцях (карантинних пунктах) під наглядом державного ветеринарного інспектора, уповноваженого

або ліцензованого лікаря ветеринарної медицини та підлягають ветеринарно-санітарному обстеженню. Тварини допускаються у стадо тільки після закінчення профілактичного карантину тварин на підставі письмового дозволу державного ветеринарного інспектора.

Стаття 36. Права осіб щодо забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя

Юридичні та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з утриманням, транспортуванням та обігом тварин, а також з виробництвом, переробкою та обігом продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів, субстанцій, репродуктивного матеріалу, для забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя мають право:

- 1) одержувати від державних органів ветеринарної медицини, інших державних установ ветеринарної медицини, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформацію про епізоотичний стан території обслуговування;
- 2) оскаржувати до відповідного головного державного ветеринарного інспектора або до суду рішення і дії посадових осіб державних органів ветеринарної медицини, офіційних ветеринарних лікарів та інших осіб, уповноважених Департаментом на виконання певних функцій.

Стаття 37. Обов'язки осіб, які утримують тварин чи беруть участь у їх обігу

Юридичні та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з утриманням та обігом тварин, зобов'язані:

- 1) забезпечувати, щоб тварини, яких вони вирощують, утримують та/або здійснюють їх обіг, не мали хвороб, що підлягають повідомленню;
- 2) виконувати законні вимоги державних ветеринарних інспекторів та офіційних ветеринарних лікарів щодо здійснення протиепізоотичних заходів та/або заходів карантину тварин, включаючи обмеження на переміщення тварин та/або осіб, що мали контакт з хворими тваринами або з тваринами, щодо яких є підозра на захворювання на хворобу, що підлягає повідомленню, та інших ветеринарно-санітарних заходів;
- 3) негайно інформувати державного ветеринарного інспектора, офіційного ветеринарного лікаря або посадових осіб державних органів ветеринарної медицини про раптову загибель тварин, підозру на захворювання або виявлення хвороби, що підлягає повідомленню, або поведінку тварин, яка їм невластива;

- 4) перед переміщенням тварин з потужностей (об'єктів), де вони утримуються, отримати від державного ветеринарного інспектора дозвіл на їх переміщення;
- 5) охороняти здоров'я та благополуччя тварин шляхом:
  - а) забезпечення виконання ветеринарно-санітарних заходів, включаючи зоогігієнічні вимоги та умови, що мають забезпечуватися на потужностях для утримання тварин;
  - б) забезпечення тварин якісними та безпечними кормами і водою;
  - в) застосування профілактичних ветеринарно-санітарних заходів щодо здоров'я тварин;
  - г) своєчасного звернення за послугами лікаря ветеринарної медицини щодо встановлення діагнозу та лікування хворих тварин;
  - ґ) використання ветеринарних препаратів згідно з вказівками лікаря ветеринарної медицини;
  - д) недопущення жорстокого поводження з тваринами;
  - е) забезпечення належних транспортних засобів для переміщення тварин;
  - б) виконувати вимоги щодо ідентифікації тварин, що їм належать, у тому числі котів, собак та інших дрібних домашніх тварин, які ідентифікуються за допомогою мікрочипів;
- 7) доставляти тварин у визначене місце або забезпечувати належні умови за місцем утримання тварин для проведення ветеринарного огляду, діагностичних, профілактично-лікувальних обробок, включаючи дослідження і щеплення. У разі необхідності забезпечувати надійну фіксацію тварини при проведенні маніпуляцій, транспортування (доставки) відібраних зразків тканин, крові та інших матеріалів для діагностичних аналізів;
- 8) вести облік кожної продуктивної тварини стосовно придбання та застосування ветеринарних лікарських засобів, ветеринарних імунобіологічних засобів і лікувальних кормів та зберігати ці записи не менше трьох років;
- 9) сприяти державним ветеринарним інспекторам та офіційним ветеринарним лікарям у виконанні службових обов'язків;
- 10) на вимогу державних ветеринарних інспекторів або офіційного ветеринарного лікаря надавати зразки неїстівних продуктів тваринного походження для проведення відповідних досліджень.

Розділ VI. РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ТВАРИН ТА РЕПРОДУКТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Статтю 38 виключено

Стаття 39. Моніторинг здоров'я племінної худоби

1. Центри племінної худоби повинні проводити систематичний моніторинг здоров'я тварин, від яких отримується репродуктивний матеріал, та отриманого репродуктивного матеріалу для підтвердження ветеринарно-санітарного стану.
2. Центри племінної худоби ведуть записи результатів систематичного моніторингу, включаючи записи результатів штучного запліднення, та зобов'язані надавати ці записи державному ветеринарному інспектору за його запитом.
3. Державний ветеринарний інспектор зобов'язаний видати припис щодо тимчасової заборони виробництва сперми, запліднених яйцеклітин та ембріонів при виникненні підозри, що племінні тварини заражені хворобою тварин, яка може передаватися через репродуктивні матеріали.
4. Якщо є підозра зараження племінних тварин хворобою тварин, що може передаватися через репродуктивні матеріали, оператор потужностей (об'єктів) або власник тварин зобов'язаний надати зразки цих матеріалів до державної лабораторії ветеринарної медицини або уповноваженої лабораторії для проведення лабораторних досліджень. У разі відсутності хвороби тварин тимчасова заборона, передбачена частиною третьою цієї статті, знімається. Якщо хвороба тварин підтверджується, хвора тварина та всі інші тварини, що виявилися інфікованими на таку саму хворобу, усуваються від виробництва репродуктивного матеріалу згідно з відповідними правилами.
5. За запитом власника центру племінних тварин або власника тварини в порядку, встановленому Департаментом, повинно проводитися арбітражне дослідження для підтвердження наявності хвороби тварин або усунення підозри на захворювання тварин.
6. Департамент встановлює порядок проведення систематичного моніторингу.

Стаття 40. Обіг репродуктивного матеріалу

Обіг сперми для штучного запліднення, запліднених яйцеклітин та ембріонів забороняється, якщо за своїми біохімічними, біофізичними та морфологічними властивостями вони не відповідають головним вимогам до репродукції або вміст бактерій чи патогенних агентів хвороб тварин у них перевищує допустимі рівні.

Розділ VII. НАДЗВИЧАЙНІ ПРОТИЕПІЗООТИЧНІ КОМІСІЇ ТА КАРАНТИН

ТВАРИНСтаття 41. Створення Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України та місцевих державних надзвичайних протиепізоотичних комісій

1. Кабінет Міністрів України створює постійну Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України.
2. До повноважень Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України належить здійснення оперативного контролю, керівництва та координації діяльності органів виконавчої влади, державних служб, підприємств, установ, організацій та осіб щодо запобігання спалахам масових хвороб тварин і отруєнням та їх ліквідації.
3. Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України очолює віце-прем'єр-міністр України. До її складу входять Головний державний ветеринарний інспектор України, який є заступником голови комісії, заступники Головного державного ветеринарного інспектора України, керівники центральних органів виконавчої влади з питань аграрної політики, економіки, охорони здоров'я, транспорту, надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, фінансів, зв'язку та інформатизації, лісового господарства, охорони державного кордону, закордонних справ, служби безпеки, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, Національної поліції, а також Української академії аграрних наук та посадові особи інших органів, громадських організацій та наукових установ, визначені Кабінетом Міністрів України.
4. Спеціалісти ветеринарної медицини, які входять до складу Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України, уповноважені виконувати функції державних ветеринарних інспекторів на весь період її дії.
5. Члени Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України забезпечуються необхідними засобами для локалізації спалаху хвороби тварин та його ліквідації, включаючи засоби ветеринарної медицини, ветеринарні препарати, засоби зв'язку та позачергове право користування каналами зв'язку, використання спеціалізованих транспортних засобів ветеринарної медицини та інших транспортних засобів, придбання проїзних документів на всі види транспорту та розміщення в готелі під час виконання своїх посадових обов'язків. Витрати на засоби, необхідні для протидії спалаху хвороби тварин, відшкодовуються за рахунок коштів, що виділяються на проведення ветеринарно-санітарних та протиепізоотичних заходів.

6. Місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії утворюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, державними адміністраціями міст Києва та Севастополя, міськими радами, районними державними адміністраціями. У разі підозри або підтвердження спалаху особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, місцеві державні протиепізоотичні комісії зобов'язані виконувати розпорядження Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України та регулярно звітувати їй про свою діяльність.

7. Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типові положення про державні надзвичайні протиепізоотичні комісії при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських, районних державних адміністраціях та міських радах затверджуються Кабінетом Міністрів України.

8. Рішення Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України та місцевих державних надзвичайних протиепізоотичних комісій є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та власниками товарів.

Стаття 42. Підозра спалаху хвороби, що підлягає повідомленню

1. Власники (утримувачі) тварин, оператори потужностей (об'єктів), ліцензовані лікарі ветеринарної медицини, державні лікарі ветеринарної медицини та офіційні ветеринарні лікарі зобов'язані негайно повідомити відповідного головного державного ветеринарного інспектора про виникнення підозри або виявлення хвороби, що підлягає повідомленню, або хвороби тварин, яка раніше не реєструвалася на території України.

2. Державний ветеринарний інспектор, який отримав повідомлення про виникнення підозри або виявлення хвороби, що підлягає повідомленню, негайно повідомляє головного державного ветеринарного інспектора відповідної території. Якщо отримане повідомлення стосується особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, головний державний ветеринарний інспектор відповідної території негайно повідомляє Головного державного ветеринарного інспектора України, який, у свою чергу, повідомляє голову Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України.

Стаття 43. Підтвердження спалаху особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ

1. Якщо є підозра спалаху особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, державний ветеринарний інспектор, який здійснює нагляд за тваринами,

що захворіли або щодо яких є підозра на захворювання, здійснює відбір патологічного матеріалу згідно з процедурами, визначеними у відповідних правилах, і направляє його до уповноваженої лабораторії для проведення необхідних діагностичних досліджень.

2. У разі підтвердження особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України або відповідні місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування визначають кордони інфікованої та буферної зон, а за необхідності - і зони спостереження.

3. Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України або відповідні місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії приймають рішення про вжиття одного або декількох заходів, визначених відповідним планом дій за надзвичайних обставин або зводом правил, а у разі їх відсутності приймають рішення про вжиття одного або декількох заходів, зазначених у статті 44 цього Закону, відповідно до характеру особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, та рівня ризику в інфікованій і буферній зонах та зоні спостереження.

4. У разі спалаху особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України та місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії розміщують у засобах масової інформації повідомлення, які повинні містити відомості про кордони інфікованої і буферної зон, зони спостереження та за необхідності - про застосовані в кожній із цих зон ветеринарно-санітарні заходи.

5. Голова Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України повідомляє Головному державному санітарному лікарю України про заходи, яких необхідно вжити з метою обмеження пересування людей та проведення дезінфекції, якщо є така необхідність.

6. Після запровадження карантину тварин особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, Головний державний ветеринарний інспектор України надсилає повідомлення згідно з узгодженими процедурами про деталі спалаху особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, вірогідне джерело інфекції, заходи, що вживаються для контролю спалаху, а також заплановані ветеринарно-санітарні заходи до відповідних міжнародних організацій та ветеринарних адміністрацій сусідніх країн і до заінтересованих торгових партнерів, на які може мати вплив спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ.

7. Перелік особливо небезпечних (карантинних) хвороб затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 44. Ветеринарно-санітарні заходи, які застосовуються під час карантину тварин

1. Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України, відповідні місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування відповідно до характеру хвороби, що підлягає повідомленню, про спалах якої було оголошено, та рівня ризику в інфікованій, буферній зонах, а якщо необхідно - у зоні спостереження може прийняти рішення про вжиття заходів, що вважаються доцільними для локалізації, контролю та ліквідації хвороби, що підлягає повідомленню:

- 1) проведення термометрії, відокремлення здорових тварин від хворих та здійснення діагностичних досліджень;
- 2) ізоляція хворих тварин та закриття потужностей (об'єктів), де виявлено присутність хвороби, що підлягає повідомленню;
- 3) заборона або обмеження переміщення тварин;
- 4) заборона переміщення за межі інфікованих потужностей (об'єктів) будь-яких товарів, засобів догляду за тваринами, супутніх об'єктів та гною;
- 5) застосування заходів стемпінг-ауту професійним та гуманним шляхом;
- 6) вилучення і безпечно знищення туш тварин, які загинули або були вбиті, та інших товарів або гною у разі неможливості їх знешкодження звичайними методами очистки та дезінфекції;
- 7) здійснення спеціальних ветеринарно-санітарних заходів в інфікованій, буферній зонах та зоні спостереження;
- 8) заборона організації ярмарків, ринків, виставок, аукціонів, публічних або інших заходів із залученням тварин, а також функціонування майданчиків для торгівлі тваринами;
- 9) зміна режиму роботи потужностей (об'єктів), що використовуються для розведення племінних тварин, вирощування, тренування, змагання, утримання, виставок (огляду), конкурсу, продажу, забою або вилування тварин, для виробництва та обігу продуктів тваринного походження;

- 10) заборона або обмеження здійснення злучки тварин, а також збирання, обробки, зберігання та використання сперми для штучного запліднення тварин, запліднених яйцеклітин та ембріонів, що походять з інфікованої, буферної зони або зони спостереження;
  - 11) вакцинація, клінічні обстеження та лікування тварин;
  - 12) обмеження переміщення осіб, які були в контакті з інфікованими тваринами та тваринами, щодо яких є підозра, що вони інфіковані, або з іншими товарами чи гноем від інфікованих тварин;
  - 13) закриття та блокування підходів до інфікованих зон, встановлення на цих підходах знаків, що попереджають про присутність особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, та організація відповідного контролю;
  - 14) дезінфекція, дератизація, дезінсекція тваринницьких приміщень, загонів для худоби, дворів, пасовиськ, місць водопою та інших місць, де утримуються інфіковані тварини або тварини, щодо яких є підозра, що вони інфіковані, а також супутніх об'єктів, які перебували в контакті з такими тваринами;
  - 15) надійна ізоляція котів і собак, власники яких відомі, та знищення бродячих котів і собак гуманними методами;
  - 16) спостереження за тваринами, включаючи відбір зразків крові або патологічного матеріалу для проведення досліджень, та доступ до записів, що велися тваринницькими господарствами в інфікованій, буферній зоні спостереження та на інших потужностях (об'єктах), за якими ведеться спостереження, за межами цих зон;
  - 17) залучення поліцейських та у встановленому порядку військовослужбовців, якщо це є необхідним та доцільним, для надання допомоги відповідним державним надзвичайним протиепізоотичним комісіям у запровадженні та здійсненні заходів щодо локалізації та ліквідації особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ.
2. На період дії запровадженого карантину тварин застосовуються всі або окремі заходи, зазначені в частині першій цієї статті.
3. При в'їзді в інфіковану та буферну зони виставляються охорона, карантинні ветеринарні пости та знаки, які вказують на обов'язковий об'їзд карантинної зони, а за рішенням місцевої державної надзвичайної протиепізоотичної комісії - і при в'їзді в зону спостереження. Облаштування карантинних ветеринарних постів здійснюється за участю місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

4. Відповідний головний державний ветеринарний інспектор своїм розпорядженням може встановити карантинні обмеження та застосувати всі або окремі заходи, зазначені у частині першій цієї статті, але не довше ніж на 72 години.

5. Вивезення і переміщення тварин та інших товарів з карантинної зони здійснюється лише за рішенням відповідного головного державного ветеринарного інспектора.

6. Юридичні та фізичні особи, діяльність яких пов'язана з виробництвом, переробкою та обігом товарів або інших продуктів і матеріалів, що можуть бути носіями збудників хвороб тварин, для яких запроваджено карантин, зобов'язані надавати в користування спеціалістам ветеринарної медицини, задіяним у виконанні карантинних заходів, на період карантину тварин службові приміщення, необхідне обладнання, засоби зв'язку.

Стаття 45. Особливі розпорядження під час карантину

1. В умовах карантину тварин голова Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України або голови відповідних місцевих державних надзвичайних протиепізоотичних комісій можуть прийняти рішення про негайне виконання спеціальних професійних та інших завдань відповідно до ветеринарно-санітарних заходів усіма або окремими ліцензованими лікарями ветеринарної медицини, державними лікарями ветеринарної медицини, офіційними ветеринарними лікарями та іншими спеціалістами ветеринарної медицини.

2. У разі запровадження карантину тварин через спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЄБ, Кабінет Міністрів України за пропозицією Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України може видавати відповідні акти щодо:

1) мобілізації техніки, обладнання, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини, транспортних засобів, а також тимчасового використання потужностей (об'єктів) для здійснення необхідних ветеринарно-санітарних заходів, які включають, зокрема, безпечне знищення трупів (туш) тварин та супутніх об'єктів, вилучених з метою боротьби з хворобою;

2) надання особливих завдань відповідним особам, крім зазначених у частині першій цієї статті, а також іншим державним органам щодо вжиття необхідних ветеринарно-санітарних заходів.

3. У разі виникнення на території України епізоотії особливо небезпечних хвороб тварин, що загрожує перерости в панзоотію чи спричиняє значні економічні

втрата, Кабінет Міністрів України за пропозицією центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики, узгодженою з центральними органами виконавчої влади з питань фінансів та економіки, приймає рішення щодо виділення необхідних коштів з резервного фонду державного бюджету на організацію і проведення заходів, спрямованих на її локалізацію та ліквідацію.

Стаття 46. Ліквідація спалаху особливо небезпечної хвороби

1. Спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, вважається ліквідованим:

1) якщо виконано умови, визначені у відповідному зводі правил, а в разі його відсутності - умови, визначені відповідними міжнародними стандартами, інструкціями та рекомендаціями;

2) у разі відсутності міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій - після одужання або загибелі останньої хворої тварини і закінчення найтривалішого інкубаційного періоду особливо небезпечної хвороби.

2. Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України та місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії сповіщають через офіційні друковані видання про закінчення дії карантину тварин, запровадженого через спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ.

3. Головний державний ветеринарний інспектор України повинен негайно повідомити відповідні міжнародні організації та ветеринарні адміністрації сусідніх країн, торгових партнерів, на діяльність яких вплинув спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, про його ліквідацію.

Стаття 47. Завдання органів Національної поліції під час спалаху хвороби тварин

1. Під час спалаху хвороби тварин за заявою державного ветеринарного інспектора або офіційного ветеринарного лікаря органи внутрішніх справ надають їм допомогу у виконанні заходів щодо обмеження та запровадження заборони на обіг тварин, інших товарів і переміщення людей в межах інфікованої зони та у здійсненні інших карантинних заходів, визначених цим Законом.

{Частина другу статті 47 виключено на підставі Закону № 193-VIII від 12.02.2015}

3. Протягом дії карантину тварин, запровадженого через спалах особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МЕБ, орган Національної поліції надає допомогу щодо локалізації, контролю та ліквідації такої хвороби.

Стаття 48. Карантин тварин (карантинні обмеження) у разі спалаху хвороби, не віднесеної до особливо небезпечних

1. При підозрі на виявлення хвороби, що підлягає повідомленню, але не є особливо небезпечною і потребує запровадження карантину (карантинних обмежень), відповідний головний державний ветеринарний інспектор видає розпорядження про запровадження карантину тварин:

1) негайно після підтвердження спалаху карантинної хвороби;

2) якщо через 24 години після отримання інформації про підозру спалаху карантинної хвороби її не було усунуто.

2. Розпорядження відповідного головного державного ветеринарного інспектора про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин повинно визначати межі інфікованої та буферної зон, а за необхідності - і зони спостереження, ветеринарно-санітарні заходи, що застосовуватимуться в цих зонах протягом дії карантину (карантинних обмежень) тварин, та очікуваний термін їх дії.

3. Головний державний ветеринарний інспектор вищого рівня та місцевий орган виконавчої влади та/або орган місцевого самоврядування відповідної територіальної одиниці та вищого рівня мають бути негайно поінформовані про рішення щодо запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин. У разі підозри спалаху зоонозів негайно повідомляється відповідний головний державний санітарний лікар.

4. Відповідний головний державний ветеринарний інспектор своїм розпорядженням про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин може встановити заборону на переміщення тварин, транспортних засобів, осіб та інших об'єктів, які можуть бути факторами передачі патогенного агента, до, з, а також у межах інфікованої та буферної зон, а в разі необхідності - і в зоні спостереження.

5. Виконання карантинних заходів, передбачених розпорядженням відповідного головного державного ветеринарного інспектора про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин, є обов'язковим для всіх осіб, які перебувають у карантинній зоні.

6. Місцеві органи виконавчої влади та/або органи місцевого самоврядування відповідної адміністративно-територіальної одиниці несуть відповідальність за невиконання заходів карантину (карантинних обмежень) тварин. Державні органи та установи зобов'язані сприяти реалізації карантинних заходів.

7. Розпорядження відповідного головного державного ветеринарного інспектора про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин діє до прийняття рішення про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин місцевою державною надзвичайною протиепізоотичною комісією, але не довше ніж 72 години.

8. Протягом перших 48 годин запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин повинна розпочати свою діяльність місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія при місцевому органі виконавчої влади. Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України розпочинає свою діяльність за поданням Головного державного ветеринарного інспектора України у разі, якщо характер карантинної хвороби передбачає ризик швидкого та широкого поширення карантинної хвороби або якщо межі карантинної зони включають територію (або частини території) кількох областей чи виходять за межі Автономної Республіки Крим.

9. За поданням відповідного головного державного ветеринарного інспектора місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія протягом 24 годин повинна прийняти рішення про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин.

10. У рішенні відповідної місцевої державної протиепізоотичної комісії про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин зазначаються:

- 1) назва карантинної хвороби (хвороб), у зв'язку з якою запроваджено карантин тварин;
- 2) обставини, що спричинили виникнення або спалах карантинної хвороби, якщо вони відомі;
- 3) межі карантинної зони, включаючи дані про інфіковану, буферну зони та у разі необхідності, зону спостереження;
- 4) спеціальні ветеринарно-санітарні заходи, що вживаються в інфікованій, буферній зонах, а у разі необхідності - і в зоні спостереження та спрямовані на локалізацію і ліквідацію карантинної хвороби;
- 5) обмеження на пересування, що застосовуються до тварин, транспортних засобів та осіб;
- 6) усі розпорядження про обов'язкове залучення спеціалістів ветеринарної медицини для виконання карантинних заходів та обов'язків, які на них покладаються під час карантину тварин.

11. Протягом перших 24 годин з моменту прийняття рішення про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія повинна вжити всіх необхідних заходів для інформування про це осіб, які перебувають на території карантинної зони, та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування суміжних адміністративно-територіальних одиниць. Повідомлення про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин має бути опубліковане в офіційному друкованому виданні, що розповсюджується на всій території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Для забезпечення оперативного повідомлення осіб про запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія може задіяти телебачення та радіомовлення.

12. Особи, винні в порушенні карантинних заходів, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 49. Гарантії прав юридичних та фізичних осіб в умовах дії карантину (карантинних обмежень) тварин

1. Майнова шкода (збитки), завдана особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації та профілактики карантинних хвороб, відшкодовується за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

2. Особи, яких було залучено для виконання робіт та надання послуг у процесі здійснення карантинних заходів, та особи, майно яких використовувалося для запобігання поширенню або для ліквідації хвороби тварин, у зв'язку з якою було запроваджено карантин (карантинні обмеження), мають право на оплату виконаних робіт та наданих послуг у порядку і в розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України. Шкода, завдана життю та здоров'ю фізичної особи, яку було залучено до виконання робіт чи надання послуг, у процесі здійснення карантинних заходів та у зв'язку з виконанням робіт (наданням послуг), підлягає компенсації в повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розділ VIII. РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ НЕЇСТИВНИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Стаття 50. Потужності, які потребують експлуатаційного дозволу Департаменту

1. Здійснення діяльності з виробництва та обігу без отримання експлуатаційного дозволу відповідного державного органу ветеринарної медицини забороняється на таких потужностях (об'єктах):

1) потужностях (об'єктах) з переробки неїстівних продуктів тваринного походження;

{Пункт 2 частини першої статті 50 виключено на підставі Закону № 3522-VI від 16.06.2011}

{Пункт 3 частини першої статті 50 виключено на підставі Закону № 3522-VI від 16.06.2011}

4) потужностях (об'єктах) з виробництва, змішування та приготування лікувальних кормів.

2. Експлуатаційний дозвіл, дійсний протягом одного року, видається після надання відповідному державному органу ветеринарної медицини заяви на отримання такого дозволу, що супроводжується необхідною інформацією, якщо проведене на місці інспектування підтверджує відповідність потужностей (об'єктів) ветеринарно-санітарним заходам, технічним регламентам та положенням цього Закону. Зміна найменування оператора потужності у зв'язку із зміною типу акціонерного товариства або у зв'язку з перетворенням акціонерного товариства в інше господарське товариство не є підставою для звернення оператора до державного органу ветеринарної медицини із заявою про переоформлення експлуатаційного дозволу в частині найменування такого оператора. У разі звернення оператора потужності, найменування якого було змінено, до державного органу ветеринарної медицини з письмовою заявою про переоформлення експлуатаційного дозволу в частині найменування такого оператора орган ветеринарної медицини безоплатно переоформлює експлуатаційний дозвіл.

3. Надання експлуатаційного дозволу спрямоване на забезпечення стабільної епізоотичної ситуації в Україні, виробництва і обігу безпечних неїстівних продуктів тваринного походження. Порядок отримання, призупинення, скасування та поновлення, форма та умови отримання експлуатаційного дозволу встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики та за погодженням із спеціально уповноваженим органом з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності. До переліку документів для отримання експлуатаційного дозволу також можуть включатися проектні вимоги і вимоги щодо будівництва, наявності кваліфікованого персоналу, тривалості застосування системи контролю безпечності та якості. Департамент встановлює відповідні технічні регламенти та ветеринарно-санітарні заходи для кожного типу потужностей (об'єктів), зазначених у частині першій цієї статті, та процедури перевірки їх дотримання.

4. Усі потужності (об'єкти), яким Департамент надає експлуатаційний дозвіл, підлягають державному ветеринарно-санітарному контролю та нагляду.
5. Видача експлуатаційного дозволу здійснюється Департаментом безоплатно.

{Частина шосту статті 50 виключено на підставі Закону № 287-VIII від 07.04.2015}

Стаття 51. Ідентифікаційний контрольний номер потужностей, що отримали експлуатаційний дозвіл

1. При видачі експлуатаційного дозволу потужностям (об'єктам) Департамент присвоює їм контрольний номер для ідентифікації (далі - ідентифікаційний контрольний номер).
2. Ідентифікаційний контрольний номер заноситься Департаментом у відповідний реєстр потужностей (об'єктів).

Стаття 52. Призупинення або скасування експлуатаційного дозволу

1. Якщо під час державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду виявиться, що потужності (об'єкти), на які видано експлуатаційний дозвіл, порушують відповідні ветеринарно-санітарні заходи або технічні регламенти, державний ветеринарний інспектор видає письмовий припис про усунення порушення. Якщо вагомість цього порушення створює безпосередню загрозу здоров'ю тварин, державний ветеринарний інспектор видає припис про негайне усунення цього порушення або заборону використання відповідного обладнання та подає звіт разом з необхідними матеріалами і документами відповідному головному державному ветеринарному інспектору або його заступнику.
2. Відповідний головний державний ветеринарний інспектор або його заступник, який отримав звіт державного ветеринарного інспектора про наявність порушень цього Закону, може прийняти рішення про призупинення експлуатаційного дозволу на потужність (об'єкт).
3. Призупинення експлуатаційного дозволу застосовується на строк не більше трьох місяців. Якщо протягом строку, встановленого у приписі головного державного ветеринарного інспектора про усунення порушення, або періоду призупинення експлуатаційного дозволу зазначені порушення не усунуто, Департамент скасовує експлуатаційний дозвіл та виключає потужності (об'єкти) з реєстру.

Стаття 53. Реєстрація потужностей (об'єктів), що використовують неїстівні продукти тваринного походження

1. Оператори потужностей, за винятком зазначених у статті 50 цього Закону, на яких використовуються неїстівні продукти тваринного походження (для цілей сільськогосподарського виробництва, промисловості, фармакології, хірургії тощо), що можуть переносити або передавати хвороби тварин, повинні зареєструвати такі потужності (об'єкти) у Департаменті.
2. Департамент веде реєстр потужностей (об'єктів), які використовують неїстівні продукти тваринного походження.
3. Головний державний ветеринарний інспектор України визначає потужності (об'єкти), що використовують неїстівні продукти тваринного походження для цілей сільськогосподарського виробництва, промисловості, фармакології, хірургії тощо, які підпадають під дію частини першої цієї статті, та процедуру реєстрації таких потужностей Департаментом.

Стаття 54. Затвердження експортних потужностей (об'єктів) для неїстівних продуктів тваринного походження

1. Юридичні особи, які отримали від Департаменту експлуатаційний дозвіл та бажають експортувати неїстівні продукти тваринного походження до країн, які встановлюють спеціальні вимоги для потужностей (об'єктів), на яких виробляються, переробляються або зберігаються такі продукти, чи інші подібні вимоги, можуть звернутися до Департаменту для проведення офіційної перевірки дотримання таких спеціальних вимог.
2. Департамент приймає рішення про затвердження експортних потужностей (далі - затвержені експортні потужності (об'єкти) після офіційної перевірки державними органами ветеринарної медицини дотримання потужностями (об'єктами) вимог, встановлених законодавством країни призначення.
3. Будь-яка продукція, що виробляється на затверджених експортних потужностях (об'єктах) і призначається для експорту, повинна маркуватися відповідно до вимог країни призначення. Якщо це можливо, маркування повинно містити ідентифікаційний контрольний номер, передбачений статтею 51 цього Закону.
4. Департамент веде реєстр затверджених експортних потужностей, який публікує у друкованому та електронному вигляді.
5. Порядок проведення офіційної перевірки дотримання всіх вимог, встановлених країною призначення, до якої мають намір здійснювати експорт неїстівних продуктів тваринного походження оператори затверджених експортних потужностей (об'єктів), процедура затвердження експортних потужностей (об'єктів), реєстрації та виключення з відповідного реєстру, а також порядок

визначення розміру плати за проведення перевірки встановлюються Департаментом.

Стаття 55. Виключення з реєстру затверджених експортних потужностей (об'єктів)

1. Якщо в ході здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду державний ветеринарний інспектор виявить, що затверджені експортні потужності (об'єкти) не відповідають вимогам країни призначення, він повинен зібрати необхідні докази порушення зазначених вимог. Відповідний головний державний ветеринарний інспектор або його заступник ознайомлюється з доказами та приймає рішення щодо виключення таких потужностей (об'єктів) з реєстру затверджених експортних потужностей (об'єктів).
2. Особа, яка є оператором затверджених експортних потужностей (об'єктів), може оскаржити рішення про виключення (тимчасове виключення) з реєстру затверджених експортних потужностей (об'єктів) до Департаменту згідно з порядком, визначеним у статті 36 цього Закону.
3. У разі прийняття рішення про виключення (тимчасове виключення) затверджених експортних потужностей (об'єктів) з відповідного реєстру Департамент повинен негайно повідомити про це компетентний орган країни призначення.
4. Компетентний орган будь-якої країни призначення, для якого Департамент проводив офіційні перевірки щодо дотримання операторами потужностей (об'єктів) установлених вимог, повинен мати безперешкодний доступ до затверджених експортних потужностей (об'єктів) з метою інспектування. Компетентний орган країни призначення зобов'язаний повідомити Департамент про таке інспектування щонайменше за 48 годин до його проведення.
5. Якщо в результаті інспектування затверджених експортних потужностей (об'єктів) для перевірки дотримання встановлених вимог компетентний орган країни призначення дійде висновку, що такі вимоги не виконуються, Департамент призупиняє або скасовує своє рішення про затвердження потужності (об'єкта) для експорту неїстівних продуктів тваринного походження до відповідної країни згідно з інструкціями компетентного органу країни призначення. Рішення про призупинення або скасування затвердження експортних потужностей (об'єктів) направляється оператору потужності разом із звітом компетентного органу країни призначення, в якому зазначаються порушення встановлених вимог.

Стаття 56. Виробництво та обіг неїстівних продуктів тваринного

походження

1. Державні ветеринарні інспектори здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за виробництвом, переробкою та обігом неїстівних продуктів тваринного походження, у тому числі забезпечують проведення розширеного ветеринарно-санітарного контролю на підставі професійної оцінки державного ветеринарного інспектора або в межах програми вибіркового ветеринарно-санітарного контролю.
2. Забороняється продавати неїстівні продукти тваринного походження, засоби ветеринарної медицини та засоби догляду за тваринами - у не пристосованих для цього місцях.
3. Ветеринарно-санітарний стан неїстівних продуктів тваринного походження засвідчується відповідним ветеринарним документом.

Стаття 57. Обіг шкіряної сировини

1. Обіг шкіряної сировини, отриманої з великої рогатої худоби, овець та кіз, проводиться лише після попереднього дослідження на сибірку. Правила здійснення такої перевірки, правила зберігання не дослідженої на сибірку шкіряної сировини, процедури обробки шкіряної сировини, що виявилася зараженою сибіркою, правила маркування шкіряної сировини, вільної від сибірки, встановлюються нормативно-правовими актами Департаменту, прийнятими відповідно до цього Закону.
2. Оператори, які здійснюють обіг шкіряної сировини, повинні вести записи щодо походження закупленої шкіряної сировини та зберігати зазначені записи протягом трьох років. Департамент встановлює вимоги щодо ведення таких записів.
3. Необроблені відходи шкіряної сировини, що не пройшли хімічної обробки, необхідно знищити з дотриманням правил безпеки у порядку, визначеному відповідним зводом правил.

Стаття 58. Вимоги до ведення записів на потужностях (об'єктах) з переробки неїстівних продуктів тваринного походження

1. Оператори потужностей (об'єктів) з переробки неїстівних продуктів тваринного походження повинні вести та зберігати відповідні записи, які дають можливість відстежувати закуплену ними сировину та продаж виробленої ними продукції протягом останніх трьох років.

2. Записи, зазначені у частині першій цієї статті, мають надаватися державному ветеринарному інспектору за його запитом.

Стаття 59. Обов'язки осіб, які здійснюють діяльність з виробництва та обігу неїстівних продуктів тваринного походження

1. Оператори потужностей (об'єктів) з виробництва або обігу неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів та репродуктивного матеріалу зобов'язані виконувати вимоги ветеринарно-санітарних заходів, гігієнічні та інші спеціальні вимоги стосовно приміщень, техніки й обладнання, встановлені відповідними технічними регламентами, зводами правил та положеннями цього Закону.

2. Оператори потужностей (об'єктів), які використовуються для виробництва або обігу неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів та репродуктивного матеріалу, зобов'язані:

1) забезпечувати безперешкодний доступ державних ветеринарних інспекторів на такі потужності (об'єкти) протягом робочого часу з метою здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

2) на вимогу державних ветеринарних інспекторів безоплатно надавати зразки об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, а також зразки інших матеріалів і речовин на таких потужностях (об'єктах);

3) на вимогу державного ветеринарного інспектора надавати всі документи, необхідні для здійснення державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду;

4) зберігати записи про придбання та використання неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів та репродуктивного матеріалу із зазначенням серійних номерів партій.

3. Оператори потужностей (об'єктів) з виробництва або обігу неїстівних продуктів тваринного походження, ветеринарних препаратів та репродуктивного матеріалу зобов'язані забезпечити, щоб їх продукти не містили та не переносили патогенних агентів хвороб тварин.

Розділ ІХ. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ. ДЕРЖАВНА ФАРМАКОЛОГІЧНА КОМІСІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ, ДЕРЖАВНІ ТА УПОВНОВАЖЕНІ ЛАБОРАТОРІЇ

Стаття 60. Наукове забезпечення ветеринарної медицини

1. Наукове забезпечення ветеринарної медицини здійснюють наукові установи Національної академії наук України, Української академії аграрних наук, Міністерства аграрної політики України, інші наукові установи та факультети ветеринарної медицини вищих навчальних закладів.
2. Координацію роботи, пов'язаної з науковим забезпеченням ветеринарної медицини, здійснюють спільно відділення ветеринарної медицини Української академії аграрних наук і науково-методична рада Департаменту.
3. Державним замовником науково-дослідних робіт у галузі ветеринарної медицини є Департамент.
4. Для вирішення актуальних проблем ветеринарної медицини, реалізації інноваційних проектів на замовлення Департаменту створюються науково-впроваджувальні центри ветеринарної медицини, інші структури, не заборонені законодавством, діяльність яких визначається спільно Департаментом та Українською академією аграрних наук.
5. Наукове забезпечення згідно з частиною першою цієї статті, включаючи відповідні наукові дослідження у галузі ветеринарної медицини за визначенням Департаменту, та практична реалізація наукових розробок здійснюються за рахунок Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законом.

Стаття 61. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини

1. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини діє при Департаменті.
2. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини є експертно-дорадчим органом з питань регламентації безпечного та ефективного застосування ветеринарних препаратів, кормових добавок, преміксів та готових кормів.
3. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини рекомендує, а Головний державний ветеринарний інспектор України - голова Департаменту затверджує:
  - 1) державну реєстрацію ветеринарних препаратів;

{Пункт 2 частини третьої статті 61 виключено на підставі Закону № 2264-VIII від 21.12.2017}

{Пункт 3 частини третьої статті 61 виключено на підставі Закону № 2264-VIII від 21.12.2017}

- 4) щорічні плани моніторингу наявності залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах;
  - 5) перелік ветеринарних препаратів, що відпускаються за рецептом, та правила видачі рецептів;
  - 6) вимоги до проведення клінічних та доклінічних випробувань ветеринарних препаратів.
4. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини діє на підставі положення, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 62. Державні та уповноважені лабораторії

1. Лабораторну діагностику хвороб тварин та оцінку ветеринарно-санітарного стану продуктів тваринного походження, неїстівних продуктів тваринного походження, кормових добавок, преміксів, кормів, ґрунту, води для тварин, а також періодичного контролю за показниками якості та безпечності здійснюють Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи і його філіали в Автономній Республіці Крим, областях, а також регіональні, міжобласні, міські, районні, міжрайонні державні лабораторії ветеринарної медицини та інші лабораторії, уповноважені на проведення необхідних досліджень відповідно до порядку, встановленого Департаментом. Дослідження проводяться згідно з рекомендаціями, інструкціями та стандартами відповідних міжнародних або вітчизняних організацій.
2. Директор, заступники директора, завідувачі відділів Інституту з лабораторної діагностики та його філіалів в Автономній Республіці Крим, областях, регіональних, міських державних лабораторій ветеринарної медицини є державними ветеринарними інспекторами.
3. Лабораторії інших установ ветеринарної медицини, науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів та інших юридичних осіб також можуть здійснювати лабораторні дослідження відповідно до повноважень, наданих Департаментом.
4. Для роботи із збудниками особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МEB, лабораторії повинні отримати спеціальний дозвіл Департаменту.
5. Після проведення відповідного лабораторного дослідження видається експертний висновок (звіт лабораторії, протокол тощо), в якому зазначаються результати лабораторних досліджень, їх оцінка та рекомендації, обов'язкові для

виконання.

6. Інститут з лабораторної діагностики відповідає за проведення лабораторної діагностики та/або ідентифікації хвороб тварин, ветеринарно-санітарної експертизи, забезпечує методичну підтримку державних та уповноважених лабораторій ветеринарної медицини і здійснює контроль за проведенням ними лабораторних досліджень. На базі Інституту з лабораторної діагностики утворюються референц-центри за напрямками досліджень.

7. Інститут з лабораторної діагностики та інші державні лабораторії ветеринарної медицини можуть здійснювати методичне забезпечення відомчих лабораторій потужностей (об'єктів), підконтрольних державній службі ветеринарної медицини.

8. У разі виникнення спорів щодо висновків лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи Інститут з лабораторної діагностики проводить арбітражне дослідження. Результати арбітражних досліджень є остаточними. Порядок проведення арбітражних досліджень встановлюється Департаментом.

9. Лабораторії на ринках (агропродовольчих ринках) є структурними підрозділами відповідних державних установ ветеринарної медицини, що діють на підставі положень, затверджених Департаментом.

10. Інститут з лабораторної діагностики та державні лабораторії ветеринарної медицини можуть бути юридичними особами, які діють на підставі положень, затверджених Департаментом.

11. Усі лабораторії, зазначені в цій статті, підлягають акредитації Національним агентством з акредитації України або органом з акредитації іноземної держави згідно з відповідним національним або міжнародним законодавством.

12. Втручання в роботу спеціалістів державних лабораторій ветеринарної медицини під час здійснення ними лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи забороняється.

13. Ветеринарні документи видаються за умови обов'язкового дослідження у державних установах ветеринарної медицини продуктів тваринного походження, неїстівних продуктів тваринного походження.

Розділ X. РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ, СУБСТАНЦІЙ ТА ЗАСОБІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 63. Державна реєстрація ветеринарних препаратів

1. Ветеринарні препарати до початку їх обігу та використання в Україні проходять державну реєстрацію. Максимальний термін дії реєстрації становить п'ять років.
2. Забороняється реєструвати (перереєстровувати) ветеринарні препарати, які можуть спричинити шкоду ветеринарно-санітарному та епізоотичному стану або здоров'ю людей чи тварин.
3. Для здійснення державної реєстрації ветеринарних препаратів особа (далі - заявник) подає заяву разом з відповідними супровідними документами, перелік яких визначає Департамент, до одного з уповноважених Департаментом державних науково-дослідних контрольних інститутів. Заявник несе відповідальність за недостовірну інформацію, надану у реєстраційному досьє, відповідно до закону. Положення про державну реєстрацію ветеринарних препаратів устанавлює Кабінет Міністрів України.
4. Агентство ветеринарних препаратів та кормових добавок та/або Агентство ветеринарних імунобіологічних препаратів здійснюють оцінку (експертизу) поданих документів, організують проведення необхідних досліджень, вживають інших заходів для перевірки інформації та відомостей, зазначених у документах, а також готують експертні висновки на розгляд Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини у термін, що не перевищує 210 днів від дати отримання заяви, повного комплексу документів та проведення відповідної оплати.
5. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини розглядає експертні висновки та надає рекомендації Департаменту щодо державної реєстрації відповідних ветеринарних препаратів.
6. Департамент на підставі поданої заявником заяви, рішення Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини та оцінки (експертизи) Агентства ветеринарних препаратів та кормових добавок та/або Агентства ветеринарних імунобіологічних препаратів приймає рішення про державну реєстрацію ветеринарного препарату або про відмову в реєстрації.
7. У державній реєстрації ветеринарного препарату може бути відмовлено, якщо внаслідок перевірки поданих відомостей та документів було виявлено, що:
  - 1) заявник належним чином не підтвердив якості, безпечності та ефективності ветеринарного препарату або не надав повного комплексу документів;
  - 2) безпечність та благополуччя тварин та/або споживачів належним чином не підтверджені під час випробування ветеринарних препаратів;

{Пункт 3 частини сьомої статті 63 виключено на підставі Закону № 1193-VII від 09.04.2014}

4) застосування ветеринарного препарату, поданого на реєстрацію, заборонено чинним законодавством.

8. Про рішення щодо відмови в державній реєстрації ветеринарного препарату заявнику повідомляється з вичерпним поясненням причин відмови. У встановленому законом порядку заявник може оскаржити це рішення до суду.

9. Про рішення щодо державної реєстрації ветеринарного препарату заявнику повідомляється разом з наданням реєстраційного посвідчення. Термін видачі реєстраційного посвідчення Департаментом не повинен перевищувати 30 днів. У реєстраційному посвідченні зазначаються назва ветеринарного препарату, інформація про виробника та особу, яка має право власності на препарат, реєстраційний номер, строк дії реєстрації. До реєстраційного посвідчення обов'язково додаються коротка характеристика препарату, листівка-вкладка (інструкція про застосування) та маркування українською мовою.

10. Після прийняття рішення про державну реєстрацію ветеринарний препарат для його обігу та використання в Україні заноситься до реєстру ветеринарних препаратів, який веде Департамент. Запис у реєстрі містить назву ветеринарного препарату, інформацію про виробника та особу, яка має право власності на препарат, реєстраційний номер, строк дії реєстраційного посвідчення та іншу інформацію, яка вимагається відповідно до законодавства.

11. При реєстрації вітчизняного ветеринарного імунобіологічного засобу заявник повинен депонувати штами (культури) мікроорганізмів, які використовуються при виробництві та контролі такого імунобіологічного засобу, в Національному центрі штамів мікроорганізмів. Національний центр штамів мікроорганізмів, положення про який затверджується Кабінетом Міністрів України, відповідає за зберігання та підтримання штамів мікроорганізмів, що пройшли депонування.

12. Особа, якій видано реєстраційне посвідчення на ветеринарний препарат, зобов'язана забезпечувати збір та обробку інформації про всі випадки негативних реакцій на цей ветеринарний препарат. Така інформація подається до Департаменту або до визначених ним установ у формі та порядку, встановлених Департаментом.

13. Пакет реєстраційних документів подається на повторну державну реєстрацію за три місяці до завершення дії реєстраційного посвідчення.

Стаття 64. Спрощена державна реєстрація ветеринарних препаратів

1. Для окремих ветеринарних препаратів може запроваджуватися державна реєстрація за спрощеною процедурою.
2. Спрощена державна реєстрація застосовується щодо препаратів, які є значним чином схожими, містять рівну кількість однаково діючих субстанцій в одній і тій самій формі, результати відповідних досліджень яких підтверджують їх ідентичність щодо біодоступності та біоеквівалентності, а також те, що їх терапевтичний вплив є по суті однаковим з терапевтичним впливом патентованих препаратів (препаратів-брендів), зареєстрованих в Україні та в інших країнах, а також щодо препаратів, визначених Департаментом як такі, що мають однакові критерії для реєстрації.
3. Якщо ветеринарний препарат, щодо якого заявником подано заяву на спрощену реєстрацію, використовуватиметься для інших лікувальних цілей, в інших кількостях та іншими методами, ніж аналогічний препарат, вже присутній на ринку України, до заяви додаються власні результати фармаколого-токсикологічних та/або клінічних досліджень.
4. Оцінка (експертиза) можливості реєстрації ветеринарних препаратів за спрощеною процедурою видається Агентством ветеринарних препаратів та кормових добавок або Агентством ветеринарних імунобіологічних препаратів протягом 90 днів після отримання повного комплексу реєстраційних документів та проведення відповідної оплати.
5. Департамент визначає порядок та перелік документів, які подаються для отримання рішення про процедуру спрощеної реєстрації.

Стаття 65. Призупинення або скасування реєстрації ветеринарних препаратів

1. Реєстрація ветеринарного препарату призупиняється, якщо:
  - 1) ветеринарний препарат не відповідає вимогам, зазначеним у реєстраційному досьє;
  - 2) реєстрацію проведено на підставі неповних або неправдивих даних;
  - 3) особа, яка отримала реєстраційне посвідчення, не дотримується вимог, встановлених законодавством.
2. Державна реєстрація ветеринарного препарату скасовується, якщо виявиться, що він є неефективним в умовах, визначених для його застосування, або небезпечним для здоров'я людей чи тварин у разі його присутності в продуктах тваринного походження у кількості, що перевищує максимальний рівень

залишків.

3. Якщо ветеринарний препарат виявиться небезпечним, додатково до положення скасування реєстрації Департамент видає розпорядження про заборону обігу цього препарату та вилучення його з обігу.

4. Департамент визначає порядок призупинення, поновлення та скасування державної реєстрації ветеринарного препарату.

5. Власники реєстраційного посвідчення на ветеринарний препарат у разі скасування його державної реєстрації можуть оскаржити це рішення відповідно до закону.

Стаття 66. Виробництво ветеринарних препаратів

1. Діяльність, пов'язана з виробництвом ветеринарних препаратів, підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

2. Серійне виробництво проводиться виключно лише тих ветеринарних препаратів, що зареєстровані в Україні у порядку, встановленому цим Законом.

3. Під час виробництва ветеринарних препаратів особи повинні дотримуватися вимог належної практики виробництва та інших вимог, визначених Департаментом.

4. Виробництво ветеринарних препаратів, у тому числі фасування та інша діяльність, пов'язана з випуском препаратів, повинно забезпечувати всі стадії технологічного процесу.

5. Субстанції, пакувальний матеріал та інші ресурси для виробництва ветеринарних препаратів дозволяються Департаментом для використання на підставі результатів експертизи, проведеної уповноваженими державними установами ветеринарної медицини з метою перевірки їх якості та безпечності.

6. Виробник зобов'язаний здійснювати контроль якості кожної партії (серії) ветеринарних препаратів відповідно до встановлених вимог та видавати сертифікат якості виробленої продукції.

7. Будь-яка партія (серія) ветеринарних препаратів, що за результатами контролю у процесі виробництва не відповідає встановленим вимогам щодо якості, підлягає переробці, утилізації та/або знищенню. Переробка, утилізація та/або знищення ветеринарних препаратів здійснюються власником або уповноваженим представником власника згідно з процедурою, встановленою у відповідному нормативно-правовому акті, прийнятому відповідно до цього Закону.

Стаття 67. Обіг ветеринарних препаратів

1. Введення в обіг ветеринарного препарату виробником та/або продавцем (постачальником) вважається гарантією безпечності препарату згідно з його призначеним застосуванням і виконання встановлених вимог щодо чистоти (якості) такого препарату та/або його відповідності іншим обов'язковим вимогам, встановленим відповідними технічними регламентами та/або умовами реєстрації.
2. Забороняється обіг ветеринарних препаратів, не зареєстрованих в Україні. У виняткових випадках при лікуванні непродуктивних тварин лікар ветеринарної медицини може застосовувати лікарські засоби у разі відсутності зареєстрованих аналогічних ветеринарних препаратів.
3. Ветеринарні препарати, які перебувають в обігу, мають супроводжуватися повними, чіткими та зрозумілими інструкціями для споживачів з маркуванням українською мовою. Ветеринарні препарати повинні також мати реєстраційний номер, нанесений фарбою, що не стирається, або іншим чином позначений на упаковці.
4. Заборонено продавати ветеринарні препарати, які не відповідають вимогам нормативних документів та у яких закінчився строк використання. Продовження терміну придатності ветеринарних препаратів забороняється.
5. Ветеринарні препарати та субстанції, що перебувають в обігу, підлягають вибірковому контролю на відповідність якості та технічним регламентам. До ветеринарних препаратів та субстанцій, які не відповідають вимогам цього Закону, застосовуються положення статті 73 цього Закону.
6. Забороняється використовувати ветеринарні препарати у спосіб або для цілей, що не відповідають їх призначенню.
7. Максимальна межа залишків ветеринарних препаратів у необроблених харчових продуктах тваринного походження, які пригнічують функцію залоз внутрішньої секреції тварин (зокрема мають тиреостатичну, естрогенну, андрогенну і гестагенну дію, а також антибіотики та гормони), не може перевищувати максимальну межу залишків, встановлену Комісією з Кодексу Аліментаріус. Якщо максимальна межа залишків, встановлена Україною, перевищує стандарти зазначеного Кодексу або відповідний стандарт Комісії з Кодексу Аліментаріус не розроблено, Україна надає на запит країни - члена СОТ відповідну оцінку ризику.
8. Ветеринарні імунобіологічні препарати відпускаються лише закладам ветеринарної медицини або ліцензованим лікарям ветеринарної медицини.

Стаття 68. Оптова торгівля ветеринарними препаратами

{Частина першу статті 68 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2. Підприємства, що здійснюють оптову торгівлю ветеринарними препаратами, можуть реалізовувати ці препарати тільки іншим підприємствам з оптового продажу, закладам ветеринарної медицини та ветеринарним аптекам.
3. Особи, які здійснюють оптову торгівлю ветеринарними препаратами, повинні вести записи стосовно придбання, імпорту, експорту та реалізації таких засобів.
4. Матеріали, зазначені в частині третій цієї статті, повинні періодично подаватися до Департаменту або установ, уповноважених Департаментом, а також негайно надаватися державному ветеринарному інспектору за його запитом у формі та порядку, встановлених Департаментом.

Стаття 69. Роздрібна торгівля ветеринарними препаратами

1. Роздрібна торгівля ветеринарними препаратами здійснюється лише закладами ветеринарної медицини та ветеринарними аптеками.
2. Заклади ветеринарної медицини та ветеринарні аптеки повинні вести записи стосовно придбання і реалізації окремих ветеринарних препаратів та подавати відповідні звіти у формі та порядку, встановлених Департаментом.
3. Якщо за результатами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду за діяльністю закладів ветеринарної медицини і ветеринарних аптек буде виявлено порушення вимог та умов щодо роздрібною торгівлі чи зберігання ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини або порушення, пов'язані з веденням відповідних записів, або якщо записи, зазначені в частині другій цієї статті, не були подані до Департаменту, відповідний головний державний ветеринарний інспектор видає розпорядження про призупинення або заборону реалізації таких препаратів до усунення недоліків.
4. Ліцензовані лікарі ветеринарної медицини або лікарі ветеринарної медицини, які працюють у державних установах ветеринарної медицини та закладах ветеринарної медицини, виписують рецепти на ветеринарні лікарські засоби (препарати) тільки власникам або утримувачам тварин (протягом курсу лікування тварин або для профілактики недугів та хвороб тварин).
5. Ліцензований лікар ветеринарної медицини або лікар ветеринарної медицини, який працює в державній установі ветеринарної медицини, що виписує рецепт на ветеринарний препарат, зобов'язаний надати власникам або утримувачам тварин рецепт і його копію, яка повинна зберігатися власниками (утримувачами)

тварин разом із записами, ведення яких передбачено у статті 71 цього Закону.

6. Заклади ветеринарної медицини та ветеринарні аптеки повинні продавати ветеринарні препарати, реалізація і застосування яких потребує рецепта, лише за наявності такого рецепта та зберігати копії рецепта на кожний проданий ветеринарний препарат протягом трьох років з дня продажу.

7. Рецепт, зазначений у частині п'ятій цієї статті, крім назви ветеринарного препарату, містить інструкції щодо його застосування, дату виписки рецепта, ім'я, адресу, телефон, номер ліцензії та підпис ліцензованого лікаря ветеринарної медицини, а також ім'я та адресу власника (утримувача) тварин, для яких виписується ветеринарний препарат.

Стаття 70. Ветеринарні препарати, реалізація та використання яких потребує рецепта

1. Заклади ветеринарної медицини мають право здійснювати роздрібну торгівлю ветеринарними препаратами та лікувальними кормами за умови, що вони є необхідними для проведення курсу лікування тварини, яка належить їх клієнту.

2. При роздрібній торгівлі забороняється продаж без рецепта ліцензованого лікаря ветеринарної медицини або лікаря ветеринарної медицини, який працює в державній установі ветеринарної медицини, таких ветеринарних препаратів:

1) ветеринарних лікарських засобів, використання та обіг яких обмежуються відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

2) ветеринарних лікарських засобів, застосування яких потребує вжиття спеціальних застережних заходів або які мають застосовуватися тільки під контролем державного або ліцензованого лікаря ветеринарної медицини для уникнення небажаного ризику, що може загрожувати тваринам, особам, які вводять препарат тварині, споживачам продуктів тваринного походження, отриманих від тварин, що лікувалися відповідним ветеринарним лікарським засобом, або навколишньому середовищу;

3) ветеринарних лікарських засобів, призначених для лікування, яке вимагає попереднього діагнозу, або застосування яких може спричинити процеси, що перешкоджатимуть подальшим діагностичним або терапевтичним заходам;

4) ветеринарних імунобіологічних засобів.

3. Департамент установлює перелік ветеринарних препаратів, зазначених у частині другій цієї статті, та правила видачі рецептів.

4. Виробництво, обіг і застосування у закладах ветеринарної медицини, ветеринарних аптеках тощо наркотичних засобів, психотропних речовин та їх прекурсорів регулюються спеціальним законодавством у цій сфері.

Стаття 71. Ведення записів використання ветеринарних препаратів та лікувальних кормів власниками (утримувачами) продуктивних тварин

1. Власники (утримувачі) продуктивних тварин зобов'язані вести записи закупівлі та використання ветеринарних лікарських засобів, ветеринарних імунобіологічних засобів і лікувальних кормів стосовно кожної тварини протягом її життя та надавати ці записи державному ветеринарному інспектору або офіційному ветеринарному лікарю за їх запитом. У разі передачі продуктивної тварини її попередній власник (утримувач) повинен передати новому власнику (утримувачу) такі записи на цю тварину.

Зазначені записи повинні містити дату придбання, назву ветеринарного лікарського чи імунобіологічного засобу або лікувального корму, кількість (обсяг) закупленої продукції, назву та місцезнаходження закладу ветеринарної медицини або ветеринарної аптеки, де був придбаний ветеринарний лікарський чи ветеринарний імунобіологічний засіб або лікувальний корм, та інформацію про тварин, яких ними лікують.

2. Записи, передбачені частиною першою цієї статті, можуть вестися у формі копій рецептів ветеринарних лікарських засобів чи ветеринарних імунобіологічних засобів та рахунків за такі засоби або лікувальні корми від ветеринарної аптеки або закладу ветеринарної медицини разом із зазначенням тварини чи тварин, яких ними лікували.

Стаття 72. Імпорт ветеринарних препаратів для особливих цілей

1. Ветеринарні препарати, які не зареєстровані, дозволяється ввозити на територію України виключно з метою:

- 1) державної реєстрації в Україні;
- 2) експонування на виставках, ярмарках та конференціях;
- 3) наукових досліджень.

2. У разі якщо ветеринарні препарати імпортуються для цілей, визначених у частині першій цієї статті, вони ввозяться тільки в кількостях, що є необхідними для досягнення зазначених цілей, а їх обіг в Україні забороняється.

3. У разі катастрофи, стихійного лиха або спалаху хвороби тварин, які можуть призвести до зараження великої кількості тварин, Департамент може відповідно

до встановленого порядку видати разовий дозвіл на імпорт конкретного ветеринарного препарату, не зареєстрованого для обігу та використання в Україні, за умови наявності документів, які підтверджують обіг і застосування цього препарату в країні, з якої він імпортується.

Стаття 73. Утилізація та знищення ветеринарних препаратів

1. Ветеринарні препарати, які у процесі здійснення державного контролю і нагляду були визнані такими, що не відповідають вимогам цього Закону, а також термін придатності яких закінчився, повинні бути вилучені з обігу, утилізовані та знищені.

2. Утилізація та знищення ветеринарних препаратів здійснюються відповідно до правил, встановлених Департаментом, з дотриманням вимог законодавства.

Стаття 74. Обіг засобів догляду за тваринами

Засоби догляду за тваринами можуть перебувати в обігу та використовуватися в Україні за умови, що вони:

- 1) не завдають шкоди здоров'ю тварин;
- 2) не можуть завдати шкоди здоров'ю людей у разі використання за інструкцією, виданою виробником таких засобів;
- 3) не погіршують ветеринарно-санітарний та епізоотичний стан в Україні.

Стаття 75. Регулювання обігу засобів ветеринарної медицини

Нові засоби ветеринарної медицини, на які немає нормативно-правових актів та/або міжнародних стандартів, до їх введення в обіг в Україні повинні подаватися до Департаменту для проведення обов'язкової експертизи їх здатності досягати ефекту, для створення якого такі засоби призначаються.

Розділ XI. ВИМОГИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ ДЛЯ ГОДУВАННЯ ТВАРИН

Статтю 76 виключено

Статтю 77 виключено

Статтю 78 виключено

Статтю 79 виключено

Стаття 80. Використання харчових відходів для годівлі тварин

1. З метою запобігання спалахам хвороб тварин, спричинених використанням кормів з інфікованих матеріалів тваринного походження, забороняється використовувати як корми для тварин відходи харчових продуктів, які перевозилися транспортними засобами, що брали участь у міжнародних перевезеннях в інфіковані зони або зони спостереження чи з них, без проведення відповідних ветеринарно-санітарних заходів.
2. Використання харчових відходів з потужностей (об'єктів), що здійснюють продаж харчових продуктів або зайняті у сфері громадського харчування, за винятком кормів, зазначених у частині першій цієї статті, для годівлі тварин, призначених для забою, можливе тільки за умови попередньої термічної обробки цих відходів.
3. Особи, які використовують харчові відходи для годівлі тварин, призначених для забою, повинні протягом трьох років вести записи про походження харчових відходів та надавати таку інформацію державному ветеринарному інспектору на його запит.
4. Харчові відходи повинні транспортуватись у контейнерах і такими транспортними засобами, що виключають загрозу витоку або виплескування, які після використання миються та дезінфікуються.
5. Умови використання харчових відходів, включаючи порядок їх збирання, теплову обробку, тип і засоби транспортування, а також порядок очистки та дезінфекції транспортних засобів і контейнерів та ведення записів визначаються Департаментом та контролюються його територіальними органами.

Розділ XII. ВИМОГИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІСтаття

81. Призначені прикордонні інспекційні пости

1. Ввезення на територію України, транзит товарів здійснюються виключно через призначені прикордонні інспекційні пости, які мають карантинні станції та призначені для ввезення, транзиту товарів (далі - призначені прикордонні інспекційні пости).
2. Ветеринарно-санітарні, технічні та виробничі умови на призначених прикордонних інспекційних постах повинні визначатися Департаментом та бути прийнятними для таких цілей:
  - 1) проведення клінічного огляду тварин та відбору зразків від таких тварин або інших товарів для діагностичних і лабораторних досліджень;
  - 2) ізоляції тварин, що страждають на хвороби тварин чи недуги, або тварин, щодо яких є підозра захворювання;

3) проведення дезінфекції транспортних засобів, що використовуються для перевезення товарів.

3. Усі товари, зазначені в частині першій цієї статті, що надходять на прикордонний пост, який не є призначеним прикордонним інспекційним постом, мають бути направлені до найближчого призначеного прикордонного інспекційного поста.

Стаття 82. Товари та інші продукти, ввезення яких на територію України заборонено

1. Ввезення громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які проживають/перебувають на території України, неїстівних продуктів тваринного походження для власного використання забороняється.

2. Забороняється ввезення на територію України живих патогенних мікроорганізмів (у тому числі бактерій, вірусів, грибків, рикетсій, мікоплазми, інших патогенних мікробів) та патологічного матеріалу, що містить збудників хвороб тварин, за винятком ввезення на територію України з метою проведення наукових досліджень чи для інших цілей, передбачених законом.

{Частина третю статті 82 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

4. Забороняється ввезення на територію України ветеринарних препаратів, не зареєстрованих згідно з цим Законом, за винятком випадків, передбачених у статті 72 цього Закону.

5. Дія цієї статті не поширюється на ввезення (вивезення) мікроорганізмів, що є підконтрольним відповідним службам Міністерства охорони здоров'я України.

Статтю 83 виключено

Стаття 84. Повідомлення державних ветеринарних інспекторів про ввезення на територію України живих тварин

1. Імпортёр або особа, яка відповідає за відправлення вантажу з тваринами, що потребують профілактичного карантину тварин після ввезення, зобов'язані інформувати відповідну регіональну службу ветеринарної медицини не пізніше ніж за три робочих дні до прибуття такого вантажу з тваринами.

2. Порядок та форма повідомлення регіональної служби визначаються Департаментом.

Стаття 85. Вимоги до вантажів товарів, що ввозяться на територію України

або переміщуються транзитом

1. Вантажі з товарами, що ввозяться на територію України, повинні:

1) бути вільними від хвороб, що підлягають повідомленню, згідно з вимогами МЕБ;

2) супроводжуватися оригіналами міжнародних ветеринарних сертифікатів, підписаних державним ветеринарним інспектором країни походження, як це передбачається відповідними ветеринарно-санітарними заходами;

{Пункт 3 частини першої статті 85 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

4) у разі ввезення на територію України живих тварин - походити з країн або зон або компартментів, вільних від хвороб, що підлягають повідомленню, або у випадках, рекомендованих МЕБ, - із зон або компартментів з низьким рівнем присутності хвороби, що підлягає повідомленню, в межах країни походження та не транспортуватися через територію, щодо якої існують обмеження, підтверджені відповідною міжнародною організацією або ветеринарною адміністрацією країни походження чи транзиту;

5) мати прийнятну ідентифікацію.

2. Транзит вантажів з живими тваринами здійснюється за умови дотримання вимог, передбачених у пункті 1 частини першої цієї статті.

3. Транзит через територію України вантажів з неїстівними продуктами тваринного походження та репродуктивним матеріалом здійснюється згідно із встановленим загальним порядком транзиту інших товарів.

4. Перелік товарів із зазначенням кодів за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, які підлягають ветеринарно-санітарному контролю при ввезенні на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 86. Ввезення на територію України екзотичних тварин

Для ввезення на територію України екзотичних тварин (які за звичайних умов не зустрічаються в Україні) імпортер зобов'язаний, якщо цього вимагають відповідні міжнародні договори, надати документи від компетентного органу країни походження з питань захисту природних ресурсів, що підтверджують, що цей орган дозволяє вивезення з її території таких тварин.

Стаття 87. Стандартний прикордонний ветеринарно-санітарний контроль

1. Усі об'єкти ветеринарно-санітарного контролю і нагляду, що ввозяться на територію України чи переміщуються територією України, підлягають стандартному прикордонному ветеринарно-санітарному контролю у формі інспектування, яке проводиться шляхом:

{Пункт 1 частини першої статті 87 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

2) якщо згідно з ветеринарно-санітарними заходами вимагається міжнародний ветеринарний сертифікат, - перевірки того, що такий сертифікат, яким супроводжується вантаж, є повним та автентичним, а також того, що товари, зазначені в міжнародному ветеринарному сертифікаті, відповідають тим, що містяться у вантажі;

3) виявлення у тварин ознак хвороб, що підлягають повідомленню.

2. Ввезення вантажу в Україну або його транзит територією України здійснюється за таких умов:

{Пункт 1 частини другої статті 87 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

2) міжнародний ветеринарний сертифікат є повним, автентичним та відповідає товарам, які містяться у вантажі, якщо міжнародний ветеринарний сертифікат вимагається згідно з ветеринарно-санітарними заходами;

3) у товарах не виявлено симптомів або інших ознак хвороб, що підлягають повідомленню;

4) виконується принаймні одна з таких умов:

а) у разі транзиту вантажу, за умови якщо опломбування, здійснене митним органом країни відправлення, не пошкоджено;

б) товар підпадає під дію двосторонніх договорів про визнання еквівалентності спеціальних або загальних ветеринарно-санітарних заходів між країною походження та Україною;

в) попередні вантажі з аналогічними товарами з країни походження та/або конкретної потужності (об'єкта) країни походження супроводжувалися дійсними міжнародними ветеринарними сертифікатами;

г) вантаж становить низький рівень ризику для тварин даної місцевості відповідно до вимог, що застосовуються до товарів на стадії ввезення та після нього.

3. У разі якщо стандартний ветеринарно-санітарний прикордонний контроль дає підстави дійти висновку, що міжнародний ветеринарний сертифікат є неповним, не відповідає товарам, які містяться у вантажі, або є сумніви щодо дійсності міжнародного ветеринарного сертифіката, державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини застосовує положення статті 90 цього Закону.

4. Розширений ветеринарно-санітарний контроль вантажу проводиться у разі, якщо вантаж визначено для проведення останнього в межах програми вибіркового ветеринарно-санітарного контролю або якщо на підставі професійного висновку державного прикордонного інспектора ветеринарної медицини ризик для здоров'я тварин чи людей, який становить вантаж, є високим. При оцінці ризику для здоров'я тварин та людей, який становить товар у вантажі, слід брати до уваги:

- 1) результати стандартного прикордонного ветеринарно-санітарного контролю товарів;
  - 2) наявність двосторонніх договорів щодо визнання еквівалентності спеціальних або загальних ветеринарно-санітарних заходів між Україною та країною походження;
  - 3) здійснення відповідних ветеринарно-санітарних заходів стосовно товарів перед та/або після ввезення, якщо це необхідно;
  - 4) статистичні дані щодо визнання недійсними міжнародних ветеринарних сертифікатів, які засвідчували відсутність хвороб тварин у вантажах з аналогічними товарами з відповідної країни походження та/або конкретної потужності (об'єкта), з якої походить товар.
5. Вантажі, що ввозяться на територію України, вважаються такими, що не потребують розширеного ветеринарно-санітарного контролю, якщо певна кількість попередніх вантажів з аналогічними товарами з відповідної країни походження та/або конкретної потужності (об'єкта) походження супроводжувалася дійсними міжнародними ветеринарними сертифікатами і результати стандартного прикордонного ветеринарно-санітарного контролю не дають підстав вимагати проведення розширеного ветеринарно-санітарного контролю.
6. Розширений ветеринарно-санітарний контроль повинен проводитися відповідно до положень статті 89 цього Закону.
7. Департамент встановлює кількість попередніх вантажів з аналогічними тваринами або аналогічними іншими товарами з певної країни походження та/або потужності (об'єкта) походження, які супроводжувалися дійсними

міжнародними ветеринарними сертифікатами, що виключає необхідність проведення розширеного ветеринарно-санітарного контролю.

Стаття 88. Вибірковий ветеринарно-санітарний контроль

1. Відібрані за державною програмою вибіркового ветеринарно-санітарного контролю вантажі з товарами, що ввозяться на територію України, повинні піддаватися обов'язковому розширеному ветеринарно-санітарному контролю згідно з положеннями статті 89 цього Закону.

2. Обов'язковий розширений ветеринарно-санітарний контроль застосовується за державною програмою вибіркового ветеринарно-санітарного контролю протягом календарного року до спеціально визначеного відсотка вантажів з товарами, класифікованими за трьома категоріями: живі тварини; неїстівні продукти тваринного походження; інші товари.

3. Відсоток вантажів, зазначений у частині другій цієї статті, має визначатися на основі даних щодо виявлення хвороб, що підлягають повідомленню, або інших хвороб тварин у вантажах кожної категорії товарів та інших чинників, що впливають на ризики для життя та здоров'я тварин, які пов'язані з імпортними вантажами з товарами.

4. Спеціально визначені відсотки вантажів товарів, до яких застосовується розширений ветеринарно-санітарний контроль, встановлюються Департаментом до початку кожного календарного року.

Стаття 89. Розширений ветеринарно-санітарний контроль

1. Якщо державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини має підозру, що ввезення на територію України або транзитний вантаж з товарами не відповідає необхідним умовам для ввезення на територію України або транзиту, вживаються такі заходи:

1) державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини негайно повідомляє про це Головному державному ветеринарному інспектору України, який у свою чергу негайно повідомляє ветеринарну адміністрацію країни походження і останньої країни транзиту, а також імпортеру або власнику вантажу;

2) вантаж підлягає ізоляції в карантинній станції на призначеному прикордонному інспекційному посту, а державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини в разі необхідності повинен відібрати зразки товарів за процедурою, зазначеною у відповідному зводі правил, та направити зразки до уповноваженої лабораторії, обладнаної для проведення необхідних досліджень, з

метою підтвердження або усунення підозри;

3) у разі усунення підозри державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини видає ветеринарне свідоцтво для забезпечення переміщення вантажу територією України, після чого вантаж підлягає проходженню подальших митних процедур, передбачених законодавством;

4) у разі підтвердження наявності у тварин особливо небезпечних хвороб, занесених до списку МЕБ, тварини забиваються, а їх туші та супутні об'єкти утилізуються або знищуються у спосіб, що гарантує неможливість перенесення хвороби, за рахунок власника або перевізника. Якщо вантаж складається з інших, ніж живі тварини, товарів, ці товари утилізуються або знищуються у спосіб, що гарантує неможливість перенесення хвороби, за рахунок власника або імпортера;

5) у разі підтвердження наявності ендемічної хвороби, що підлягає повідомленню, стосовно якої застосовується державна програма контролю, або підтвердження зараження тварин хворобою, яка може спричинити підвищення рівня захворюваності на ендемічні хвороби тварин в Україні, вантаж підлягає:

а) поверненню до країни походження за рахунок власника або перевізника, якщо таке повернення не становитиме загрози для здоров'я тварин;

б) технічній переробці з метою ліквідації патогенного агента хвороби тварин за згодою власника та з дотриманням необхідних ветеринарно-санітарних заходів;

в) знищенню відповідно до положень пункту 4 частини першої цієї статті.

2. Про підтвердження або усунення підозри про хворобу тварин та здійснення подальших заходів Головний державний ветеринарний інспектор України негайно повідомляє ветеринарну адміністрацію країни походження та імпортера та/або власника вантажу.

Стаття 90. Процедури, що застосовуються, якщо міжнародний ветеринарний сертифікат не є прийнятним

1. Якщо державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини дійде висновку, що міжнародний ветеринарний сертифікат, яким супроводжується вантаж з товарами, є неповним чи підробленим або іншим чином сфальсифікованим, чи дійде висновку, що товари у вантажі не відповідають зазначеним у міжнародному ветеринарному сертифікаті, що супроводжує вантаж, вантаж має бути затриманий на призначеному прикордонному інспекційному посту, про що повідомляється Головному державному ветеринарному інспектору України або його призначеному представнику.

2. Головний державний ветеринарний інспектор України або його призначений представник має негайно зв'язатися з ветеринарною адміністрацією країни походження для консультацій та спільного визначення заходів, яких необхідно вжити до цього вантажу.

3. У разі підтвердження факту, що міжнародний ветеринарний сертифікат не є прийнятним, вантаж має бути повернутий у країну відправлення або знищений за рахунок власника товару чи перевізника.

Стаття 91. Обмеження ввезення на територію України та транзиту внаслідок спалаху особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МEB, у країні походження або транзиту

1. Ввезення імпортного або транзитного вантажу з тваринами не дозволяється, якщо:

1) присутність особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МEB, до якої ці тварини є сприйнятливими, підтверджено в країні, зоні або компартменті походження тварин;

2) присутність особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МEB, до якої ці тварини є сприйнятливими, підтверджено в одній або більше країнах транзиту на території або на територіях, через які переміщувався вантаж з тваринами.

2. За вищезазначених обставин Департамент повинен зупинити цей вантаж на кордоні та після консультацій з ветеринарною адміністрацією країни походження негайно повернути вантаж до країни походження, а в разі високого ризику - знищити тварин у такий спосіб, щоб мінімізувати ризик проникнення або поширення особливо небезпечної хвороби, занесеної до списку МEB, за рахунок власника вантажу.

Стаття 92. Вимоги щодо карантину тварин, які ввозяться на територію України

1. Тварини, які ввозяться на територію України, крім призначених для забою, підлягають профілактичному карантину з метою перевірки стану їх здоров'я.

2. Тривалість профілактичного карантину тварин та методи діагностичного контролю перевірки стану їх здоров'я визначаються у відповідних зводах правил, які затверджуються Департаментом згідно з вимогами МEB. Місце проведення профілактичного карантину тварин, особи, які здійснюють відповідні процедури, визначаються та контролюються державною службою ветеринарної медицини.

Стаття 93. Використання механізму "єдиного вікна"

1. Взаємодія державних органів ветеринарної медицини з митними органами, іншими державними органами, установами та організаціями, уповноваженими на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, та іншими заінтересованими особами під час проведення ветеринарно-санітарного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється з використанням механізму "єдиного вікна" відповідно до Митного кодексу України.

2. Відомості про результати здійснення ветеринарно-санітарного контролю в електронній формі, засвідчені електронним цифровим підписом, вносяться державним інспектором ветеринарної медицини до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" протягом строків, встановлених статтею 319 Митного кодексу України.

Стаття 94. Документи, якими супроводжуються вантажі товарів, що вивозяться з території України

Вантажі з товарами, що вивозяться з території України, повинні:

1) якщо це вимагається країною призначення або транзиту - супроводжуватися оригіналами міжнародних ветеринарних сертифікатів, підписаних та виданих державним прикордонним інспектором ветеринарної медицини, що засвідчують відсутність клінічних ознак хвороби тварин, та містити інші декларації відповідно до вимог МЕБ та країни призначення;

2) якщо це вимагається країною призначення - супроводжуватися документами або мати маркування, що дозволяє визначити потужність (об'єкт), з якої походять товари.

Стаття 95. Видача міжнародних ветеринарних сертифікатів на вантажі товарів, що вивозяться з території України

1. Сертифікат на експортні вантажі з товарами, які повинні супроводжуватись оригіналами міжнародних ветеринарних сертифікатів, що засвідчують відповідність вантажу вимогам у країні призначення, видається не раніше ніж за 72 години до завантаження на експортний засіб транспортування.

2. Відповідність умовам сертифікації країни призначення визначається на підставі ветеринарного свідоцтва, виданого до завантаження і транспортування вантажу територією України, якщо умови ветеринарного свідоцтва є однаковими з умовами країни походження, а в разі вивезення з території України тварин - дата на зазначеному ветеринарному свідоцтві має бути такою, що не перевищує 72 години до остаточного завантаження на експортний транспортний засіб.

{Абзац другий частини другої статті 95 виключено на підставі Закону № 2530-VIII від 06.09.2018}

У разі закінчення строку дії ветеринарного свідоцтва повторна сертифікація свідоцтва здійснюється згідно з вимогами країни призначення.

3. Якщо вантаж відповідає вимогам країни призначення, державний прикордонний інспектор ветеринарної медицини підписує і видає міжнародний ветеринарний сертифікат відповідно до вимог країни призначення.

4. Якщо будь-який вантаж визнається таким, що не відповідає вимогам країни призначення, міжнародний ветеринарний сертифікат на нього не видається та вивезення його за межі України не дозволяється. Власник або особа, яка відповідає за вантаж, повинна негайно вжити заходів, визначених державним прикордонним інспектором ветеринарної медицини у відповідному приписі.

5. Міжнародний ветеринарний сертифікат має бути надрукованим, мати серійний номер та відповідати типовій формі сертифіката, встановленій відповідними міжнародними організаціями, або за змістом і формою відповідати вимогам країни призначення.

Стаття 96. Заходи, що здійснюються у зв'язку із загрозою хвороби тварин

Якщо існує високий ризик занесення збудників хвороби тварин, що підлягає повідомленню, на територію України з території сусідньої країни або її передачі через експортні чи транзитні вантажі, Головний державний ветеринарний інспектор України може видати розпорядження про встановлення на території, де є така загроза:

1) контролю за пересуванням товарів на прикордонних територіях, де є така загроза, включаючи дороги, мости та пороми;

2) заборони, обмежень на ввезення на територію України, вивезення з території України або транзит товарів у зв'язку з ризиком, пов'язаним з переміщенням товарів з таких територій або через них;

3) обов'язкової дезінфекції транспортних засобів, що перетинають кордон з території, де існує загроза.

Розділ XIII. ФІНАНСУВАННЯ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття 97. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення державної служби ветеринарної медицини

1. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення державної служби ветеринарної медицини здійснюються за рахунок коштів загального та

спеціального фондів Державного бюджету України.

2. Внески до Міжнародного епізоотичного бюро та інших міжнародних організацій з питань ветеринарної медицини, членом яких є Україна, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 98. Фінансування протиепізоотичних заходів та планів моніторингу

Заходи щодо профілактики, локалізації, за необхідності - ліквідації хвороб тварин, лабораторно-діагностичні та регулярні радіологічні дослідження товарів, матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом, створення необхідного резерву біологічних, лікувальних та дезінфікуючих препаратів і засобів, відшкодування витрат на транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, інші ветеринарно-санітарні заходи, визначені Кабінетом Міністрів України, та забезпечення виконання планів моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у тваринах, продуктах тваринного походження і кормах, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законом.

Стаття 99. Оплата послуг, що надаються державною службою ветеринарної медицини

1. Оплата проведення заходів щодо профілактики і ліквідації хвороб тварин (крім випадків, передбачених у статті 98 цього Закону), процедур контролю, інспектування та ухвалення, надання інформації, лікування тварин, які страждають на хвороби та недуги, лабораторних досліджень, ветеринарно-санітарної експертизи товарів, видача відповідних ветеринарних документів, послуг при експортно-імпортних операціях та транспортуванні територією України об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду здійснюється за рахунок їх власників (операторів потужностей) згідно з тарифами.

2. Оплата експертизи та випробування з метою реєстрації в Україні ветеринарних препаратів здійснюється за рахунок коштів заявника згідно з прейскурантом, затвердженим відповідно до законодавства.

3. Оплата послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які провадять ветеринарну практику, за виконання обов'язкових або необхідних протиепізоотичних заходів згідно з переліком та у розмірах, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законом.

4. Тарифи на ветеринарні послуги затверджуються відповідно до законодавства про ціни та ціноутворення.

5. Оплата послуг за проведення державним інспектором ветеринарної медицини ветеринарно-санітарного контролю товарів, транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України в розмірі, що не перевищує розмір оплати за перевірку документів на товари й транспортні засоби (контейнери), включається до складу єдиного збору згідно із Законом України "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України".

Розділ XIV. ВЕТЕРИНАРНА ПРАКТИКА. ПІДГОТОВКА ТА СТАТУС СПЕЦІАЛІСТІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 100. Ветеринарна практика

1. Юридичні або фізичні особи (громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які проживають/перебувають на території України) можуть провадити ветеринарну практику на підставі ліцензії, що видається відповідно до закону.

2. Державні установи ветеринарної медицини (лікарні, дільниці, пункти, аптеки, склади, лабораторії тощо), за винятком Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів і кормових добавок, Державного науково-контрольного інституту біотехнології та штамів мікроорганізмів, Інституту з лабораторної діагностики та його філіалів в Автономній Республіці Крим, областях, а також регіональних, зональних, міжобласних державних лабораторій ветеринарної медицини, державних лабораторій ветеринарної медицини міст Києва та Севастополя, державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на ринках, можуть приватизуватися в порядку, визначеному законом. При цьому приватизовані об'єкти не можуть бути перепрофільовані протягом десяти років.

3. Питання щодо підвищення кваліфікації, атестації та етики спеціалістів ветеринарної медицини, що провадять ветеринарну практику, покладаються на професійну громадську організацію, уповноважену Департаментом.

Стаття 101. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, післядипломна освіта та атестація спеціалістів ветеринарної медицини

1. Професійна підготовка спеціалістів ветеринарної медицини проводиться лише за стаціонарною формою навчання.

2. Підвищення кваліфікації та післядипломна освіта спеціалістів ветеринарної медицини здійснюються:

1) лікарів ветеринарної медицини, магістрів - у вищих навчальних закладах післядипломної освіти та на факультетах ветеринарної медицини вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації;

2) фельдшерів ветеринарної медицини - у ветеринарних і сільськогосподарських технікумах, училищах, вищих навчальних закладах I-II, III-IV рівнів акредитації;

3) кандидатів, докторів ветеринарної медицини - на відповідних кафедрах навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та у відділах науково-дослідних інститутів.

3. Підвищення кваліфікації та післядипломна освіта спеціалістів ветеринарної медицини можуть проводитися також шляхом участі в семінарах та стажування в Україні і за кордоном з урахуванням спеціалізації.

4. Підвищення кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини проводиться не рідше ніж один раз на п'ять років.

5. Оплата за післядипломне навчання спеціалістів державної ветеринарної медицини під час підвищення кваліфікації здійснюється за рахунок роботодавця, а спеціалістів, які працюють на підприємницьких засадах, - за їх власний рахунок.

6. Спеціалісти ветеринарної медицини підлягають атестації у порядку, встановленому законодавством. За результатами атестації визначається відповідність працівників займаній посаді та рівень їх кваліфікації, присвоюються категорії з визначенням відповідної заробітної плати.

7. Положення про післядипломну освіту та періодичні курси підвищення кваліфікації спеціалістів, а також порядок атестації спеціалістів ветеринарної медицини затверджує Департамент.

Стаття 102. Заходи правового та соціального захисту, матеріальне та соціальне забезпечення спеціалістів ветеринарної медицини

1. Спеціалістам ветеринарної медицини надаються у користування або у власність земельні ділянки на загальних підставах відповідно до земельного законодавства України.

2. Органи державного управління за сприяння місцевих органів виконавчої влади, підприємства, установи та організації усіх форм власності забезпечують створення спеціалістам ветеринарної медицини належних виробничих та

житлових умов, їх медичне і транспортне обслуговування.

3. Забезпечення спеціалістів ветеринарної медицини житлом здійснюється шляхом:

1) придбання та будівництва службового житла (будинків, квартир) за рахунок загального та спеціального фондів Державного бюджету України та інших джерел фінансування, не заборонених законом. Таке житло може передаватися спеціалістам ветеринарної медицини у тимчасове або постійне користування у порядку, встановленому Департаментом;

2) придбання або будівництва індивідуального житла за власним вибором у зоні обслуговування на одному із сільськогосподарських підприємств за рахунок коштів Державного бюджету України, наданих їм на поворотній основі як безвідсотковий довгостроковий кредит на 25 років.

4. Розміри посадових окладів, порядок встановлення кваліфікаційних категорій та надбавок за вислугу років спеціалістам державних установ ветеринарної медицини визначаються Кабінетом Міністрів України.

5. Спеціалісти ветеринарної медицини мають право на скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, встановлених законом.

6. Спеціалістам ветеринарної медицини за час роботи в карантинних зонах та зонах спалаху хвороб, що підлягають повідомленню, посадові оклади виплачуються в подвійному розмірі.

7. Життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини за рахунок спеціального фонду Державного бюджету України підлягають обов'язковому страхуванню на випадок каліцтва або професійного захворювання, одержаних при виконанні службових обов'язків, при боротьбі із зоонозами та при безпосередніх маніпуляціях з тваринами.

8. У разі каліцтва або професійного захворювання спеціалістам ветеринарної медицини виплачується одноразова грошова допомога у розмірі від трирічної до п'ятирічної заробітної плати залежно від ступеня втрати працездатності.

9. Спеціалісти державної служби ветеринарної медицини для виконання службових обов'язків забезпечуються спеціальними службовими транспортними засобами. У разі використання спеціалістами особистого автомобільного транспорту в службових цілях їм виплачується грошова компенсація у встановлених розмірах.

10. Фінансування видатків, пов'язаних із соціальним і правовим захистом спеціалістів ветеринарної медицини, здійснюється за рахунок загального та спеціального фондів Державного бюджету України, виділених Департаменту, в межах законодавства.

11. Головні державні ветеринарні інспектори України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні і транспорті, їх заступники, державні ветеринарні інспектори Департаменту та інші посадові особи державної служби ветеринарної медицини мають першочергове право на одержання житла, встановлення домашніх телефонів.

12. Витрати головних державних ветеринарних інспекторів України, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, міст, районів, регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні України та транспорті, їх заступників, державних ветеринарних інспекторів Департаменту та інших посадових осіб державної служби ветеринарної медицини за користування пасажирським транспортом під час виконання ними службових обов'язків проводяться за рахунок коштів, передбачених на утримання державної служби ветеринарної медицини відповідно до затверджених кошторисів. Порядок відшкодування витрат на проїзд пасажирським транспортом визначається Кабінетом Міністрів України.

13. Питання соціального і правового захисту, матеріального забезпечення спеціалістів ветеринарної медицини, які є військовослужбовцями або проходять службу в органах охорони державного кордону України, служби безпеки тощо, регулюються відповідними нормативно-правовими актами.

Стаття 103. Інформаційне забезпечення державної служби ветеринарної медицини

1. Інформаційне забезпечення державної служби ветеринарної медицини здійснюється з метою розроблення ветеринарно-санітарних заходів, вивчення, оцінки, прогнозування ситуацій, спрямованих на запобігання шкідливому впливу факторів на здоров'я тварин та людей, їх усунення або зменшення, а також інформування з цих питань органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і громадян.

2. Інформаційне забезпечення державної служби ветеринарної медицини здійснюється за допомогою системи державної, галузевої та оперативної звітності. Характер, обсяг, порядок і строки подання цієї інформації до державних органів та установ ветеринарної медицини встановлюються

Департаментом. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані надавати державним органам та установам ветеринарної медицини таку інформацію безоплатно.

Розділ XV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 104. Відповідальність за правопорушення в галузі ветеринарної медицини

1. За правопорушення в галузі ветеринарної медицини на фізичних, юридичних осіб та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, чия діяльність пов'язана з вирощуванням (розведенням) тварин, виробництвом та обігом об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, а також з наданням послуг лабораторної діагностики та веденням ветеринарної практики, накладається штраф відповідно до закону.

2. Сплата штрафів не звільняє юридичних та фізичних осіб від усунення у порядку, встановленому законодавством, допущених порушень і відшкодування завданої ними шкоди.

Стаття 105. Органи, уповноважені розглядати справи про правопорушення в галузі ветеринарної медицини

1. справи про правопорушення, передбачені цим Законом, розглядають Департамент, його територіальні органи і регіональні служби не пізніше як протягом двох місяців з дня вчинення правопорушення, а в разі тривалого правопорушення - двох місяців з дня його виявлення.

2. Накладати штрафи від імені Департаменту, його територіальних органів і регіональних служб мають право головні державні ветеринарні інспектори та їх заступники.

3. На вимогу спеціалістів державної служби ветеринарної медицини виконання заходів щодо припинення порушень законодавства з питань ветеринарної медицини в необхідних випадках здійснюється із залученням працівників органів Національної поліції, служби безпеки.

Стаття 106. Рішення у справах про правопорушення в галузі ветеринарної медицини

Рішення про накладення штрафів за правопорушення в галузі ветеринарної медицини оформляються відповідними постановами.

Стаття 107. Оскарження рішень у справах про правопорушення в галузі

ветеринарної медицини

Рішення у справах про правопорушення в галузі ветеринарної медицини можуть бути оскаржені до суду.

Розділ XVI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО **Стаття 108. Міжнародне співробітництво в галузі ветеринарної медицини**

Міжнародне співробітництво в галузі ветеринарної медицини забезпечується:

- 1) участю в роботі МЕБ та інших міжнародних організацій, ратифікацією міжнародних договорів та гармонізацією ветеринарно-санітарних заходів;
- 2) гармонізацією законодавства в галузі ветеринарної медицини з передовою міжнародною практикою, уніфікацією профілактичних та протиепізоотичних заходів, методів діагностики хвороб тварин, застосуванням імунобіологічних, біологічних, рослинних, хімічних, хіміко-фармацевтичних та інших ветеринарних препаратів;
- 3) встановленням професійних та наукових контактів, обміном інформацією про ветеринарно-санітарний статус України.

Стаття 109. Міжнародні договори

Якщо чинним міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ XVII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім:

- 1) статей 34, 51-55, які набирають чинності з 1 січня 2008 року;
  - 2) частини третьої статті 66 та частини першої статті 77, які набирають чинності з 1 січня 2010 року;
  - 3) частини другої статті 100 та частини третьої статті 102, які набирають чинності з 1 січня 2008 року.
2. До приведення у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.
  3. У частині першій статті 4 Закону України "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 44, ст. 281; 2005 р., № 51, ст. 557) слова "обов'язковій сертифікації (крім

сировини, яка ввозиться виключно для виробництва товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації)" виключити.

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк:

- 1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ

25 червня 1992 року

№ 2498-XII

Закон чинний. Актуальність перевірено 10.02.2021